DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SKARBU

Warszawa, dnia 30 października 1946 r.

Nr 20

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

208

USTAWA

z dnia 22 września 1946 r.

Ordynacja wyborcza do Sejmu Ustawodawczego.

Rozdział I

PRAWO WYBIERANIA.

Art. 1. 1. Prawo wybierania posłów do Sejmu Ustawodawczego ma każdy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej bez różnicy płci, który w dniu ogłoszenia zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów ma ukończonych lat 21 i według przepisów niniejszej ustawy prawa tego nie jest pozbawiony.

2. Każdy wyborca ma prawo oddania jednego głosu w tym obwodzie głosowania, w którym zgodnie z przepisami niniejszej ustawy zostanie wpisany do spisu wyborców.

3. Głosować można tylko osobiście.

Art. 2. 1. Prawo wybierania nie przysługuje:

a) pozbawionym zdolności do działań prawnych lub w niej ograniczonym.

b) pozbawionym praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądowym, zapadłym po dniu 22 lipca 1944 r.,

c) osobom, które będąc obywatelami polskimi w czasie między 1 września 1939 r. a 9 maja 1945 r. zgłosiły swoją przynależność do narodowości niemieckiej lub uprzywilejowanej przez okupanta, jeżeli nie zostały zrehabilitowane albo też, jeżeli nie zachodzą okoliczności, przewidziane w art. 3 i 4 dekretu z dnia 28 czerwca 1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939 — 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 237),

d) osobom. które w czasie okupacji z oczywistą szkodą dla Narodu Polskiego czerpały korzyści ze współpracy gospodarczej z władzami okupacyjnymi.

2. Nie biorą udziału w głosowaniu osoby, współdziałające z podziemnymi organizacjami faszystowskimi lub bandami. dążącymi do obalenia demokratycznego ustroju Państwa.

Rozdział II.

WYBIERALNOŚĆ.

Art. 3. 1. Wybierani do Sejmu Ustawodawczego mogą być wszyscy obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, mający prawo wybierania, którzy w dniu ogłoszenia zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów mają ukończonych lat 25.

2. Państwowa Komisja Wyborcza może przyznać prawo wybieralności osobom, które nie ukończyły lat 25, a mającym prawo wybierania, w przypadkach szczególnych zasług w walce z okupantem lub też w dziele odbudowy kraju.

3. Osoby, przebywające za granicą w dniu ogłoszenia zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów. mają prawo wybieralności, jeżeli pozostają tam z polecenia lub za zezwoleniem właściwej władzy.

4. Decyzją Państwowej Komisji Wyborczej mogą być pozbawione prawa wybieralności osoby, które w okresie okupacji, zajmując kierownicze stanowiska w kraju lub na emigracji, przeciwdziałały walce zbrojnej z okupantem. Decyzja Państwowej Komisji Wyborczej może być w terminie 7 dni zaskarżona do Prezydium Krajowej Rady Narodowej. które rozstrzyga ostatecznie. Wniosek w przedmiocie pozbawienia prawa wybieralności winien być w odniesieniu do każdej osoby zgłoszony przez okręgową komisję wyborczą bądź podjęty z własnej inicjatywy Państwowej Komisji Wyborczej

Art. 4. 1. Państwowi funkcjonariusze administracji ogólnej i skarbowej oraz wymiaru sprawiedliwości i bezpieczeństwa publicznego nie mogą być wybierani w tych okręgach wyborczych, w których pełnią służbę w dniu ogłoszenia zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

2. Przepis ten nie dotyczy urzędników, pełniących służbę we władzach centralnych, wojewodów, wicewojewodów, prezydentów i wiceprezydentów miast.

Art. 5. Funkcjonariusze państwowi i samorządowi otrzymują z chwilą wyboru na posła urlop na czas trwania mandatu poselskiego. Przepis ten nie dotyczy ministrów, podsekretarzy stanu, dyrektorów departamentu lub osób zajmujących stanowiska równorzędne w ministerstwach, kierowników samodzielnych urzędów i innych instytucyj centralnych, wojewodów i wicewojewodów, członków zarządu związków samorządowych oraz nauczycieli szkół wyższych.

Rozdział III.

LICZBA POSŁÓW, OKRĘGI WYBORCZE I OBWODY GŁOSOWANIA.

Art. 6. 1. Sejm Ustawodawczy składa się z 444 posłów.

2. Dla przeprowadzenia wyborów 372 posłów obszar Rzeczypospolitej Polskiej dzieli się na okręgi wyborcze.

3. Wykaz okręgów wyborczych i liczbę posłów, przypadających na każdy okręg wyborczy, zawiera załącznik do niniejszej ustawy.

4. Na listy państwowe przypada 72 posłów.

Art. 7. 1. Każdy okręg wyborczy dzieli się na obwody głosowania, liczące w przybliżeniu 3.000 mieszkańców.

2. Podziału okręgów na obwody głosowania dokonują okręgowe komisje wyborcze.

Rozdział IV.

ZARZĄDZENIE I OGŁOSZENIE WYBORÓW.

Art. 8. 1. Wybory zarządza Prezydium Krajowej Rady Narodowej.

2. Zarządzenie to winno być ogłoszone w Dzienniku Ustaw i zawierać kalendarz wyborczy z oznaczeniem miesiąca i dnia, w których upływają terminy, przewidziane w niniejszej ustawie.

Art. 9 Zarządzenie o przeprowadzeniu wyborów oznaczy dzień głosowania, który powinien przypaść na niedzielę. Głosowanie odbywa się jednego dnia w całym państwie.

Rozdział V.

KOMISJE WYBORCZE.

Art. 10. 1. Dla przeprowadzenia wyborów będą powołane:

a) Państwowa Komisja Wyborcza,

b) okręgowe komisje wyborcze po jednej dla każdego okręgu wyborczego,

c) obwodowe komisje wyborcze po jednej dla każdego obwodu głosowania.

2. Okręgowe i obwodowe komisje rozwiązują się po ukończeniu czynności wyborczych. Państwowa Komisja Wyborcza urzęduje aż do rozwiązania Sejmu Ustawodawczego.

Art. 11. 1. Nadzór nad czynnościami okręgowych i obwodowych komisji i ich przewodniczących sprawuje Generalny Komisarz Wyborczy, a nad czynnościami obwodowych komisji — ponadto przewodniczący okręgowej komisji.

2. Nadzór uprawnia do żądania wyjaśnień, przeglądania akt i dokumentów, uchylania sprzecznych z prawem uchwał komisyj lub postanowień przewodniczącego oraz do usuwania lub żądania usunięcia dostrzeżonych uchybień.

3. Zarządzenia nadzorcze nie ulegają zaskarżeniu.

4. Generalny Komisarz Wyborczy ma ponadto prawo wyjaśniania i ustalania w drodze instrukcji jednolitych zasad, niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia wyborów.

Art. 12. 1. Generalnego Komisarza Wyborczego mianuje Prezydium Krajowej Rady Narodowej na wniosek Prezesa Rady Ministrów spośród sędziów Sądu Najwyższego, Najwyższego Trybunału Narodowego lub Sądu Apelacyjnego, następnego dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

2. Równocześnie Prezydium Krajowej Rady Narodowej na wniosek Prezesa Rady Ministrów mianuje zastępcę Generalnego Komisarza Wyborczego.

Art. 13. 1. Państwowa Komisja Wyborcza składa się z Generalnego Komisarza Wyborczego, jako przewodniczącego, zastępcy Generalnego Komisarza wyborczego oraz sześciu członków, reprezentujących sześć klubów poselskich Krajowej Rady Narodowej, powołanych przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej spośród kandydatów, przedstawionych przez poszczególne kluby w liczbie co najmniej po trzech. W tym samym trybie powołuje się sześciu zastępców członków Państwowej Komisji Wyborczej.

2. Państwowa Komisja Wyborcza powinna być powołana w ciągu dwóch dni po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

Art. 14. 1. Okręgowa komisja wyborcza składa się z przewodniczącego i jego zastępcy, mianowanych przez Generalnego Komisarza Wyborczego, i trzech członków, powołanych spośród wyborców danego okręgu przez wojewódzkie rady narodowe właściwe dla siedziby komisji, a w Warszawie i Łodzi — przez rady narodowe tych miast. W trybie przewidzianym dla powołania członków powołuje się równocześnie dwóch zastępców

2. Utworzenie okręgowej komisji wyborczej po-

winno nastąpić najpóźniej 7 dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

3. Pełnomocnicy list okręgowych (art. 36 ust. 1) mają prawo zgłaszania wniosków i składania oświadczeń w związku z czynnościami okręgowej komisji wyborczej, dotyczącymi reprezentowanych przez nich list.

Art. 15. 1. Obwodowa komisja wyborcza składa się:

a) z przewodniczącego i jego zastępcy, powołanych przez przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej,

b) z trzech członków, powołanych w miarę możności spośród wyborców danego obwodu przez właściwe wojewódzkie rady narodowe, a w Warszawie i w Łodzi — przez rady narodowe tych miast; równocześnie powołuje się w tym samym trybie dwóch zastępców.

2. Przewodniczący, jego zastępca, członkowie obwodowych komisji wyborczych oraz ich zastępcy będą powołani nie później, niż 14 dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

3. Gdyby w terminie, przewidzianym w ustępie poprzedzającym, wszyscy lub niektórzy członkowie lub zastępcy nie zostali z jakichkolwiek powodów powołani lub gdyby po utworzeniu komisja została zdekompletowana, przewodniczący komisji wyborczej uzupełnia jej skład przez powołanie członków spośród wyborców danego okręgu.

Art. 16. Przewodniczący powołuje do składu komisji wyborczej zastępców członków komisji w razie nieobecności lub niemożności pełnienia obowiązków przez któregokolwiek z jej członków.

Art. 17. 1. Do powzięcia uchwały Państwowej Komisji Wyborczej niezbędna jest obecność Generalnego Komisarza Wyborczego lub jego zastępcy i przynajmniej trzech członków; do powzięcia uchwały okręgowej i obwodowej komisji wyborczej — obecność przewodniczącego lub jego zastępcy i przynajmniej dwóch członków.

2. Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 18. 1. Jeden z członków komisji prowadzi protokół obrad.

2. Protokół komisji podpisują przewodniczący i obecni na posiedzeniu członkowie komisji.

Art. 19. Godność członków komisji wyborczych jest honorowa. Członkowie komisji, którzy uchylają się od uczestniczenia w jej pracach bez dostatecznej przyczyny, podlegają karze grzywny do 1.000 złotych. Grzywnę nakłada przewodniczący komisji, w skład której wchodzi ukarany. Nałożenie grzywny po raz drugi powoduje wykreślenie z listy członków komisji.

Art. 20. Osoby, wchodzące w skład komisji wyborczych, korzystają z ochrony prawnej, przysługującej urzędnikom państwowym.

Rozdział VI.

PUBLICZNE OGŁOSZENIA.

Art. 21. 1. Najpóźniej 10 dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów okręgowa komisja wyborcza poda do wiadomości powiatowych (miejskich) rad narodowych podział powiatu na obwody głosowania.

2. W ciągu 25 dni po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów okręgowe komisje wyborcze za pośrednictwem powiatowych (miejskich) rad narodowych ogłaszają we wszystkich gminach za pomocą plakatów podział powiatu (miasta) na obwody głosowania ze wskazaniem lokali i godzin urzędowania obwodowych komisji wyborczych, lokali głosowania, terminów i miejsc wyłożenia spisów wyborców, liczby posłów, którzy mają być wybrani w okręgu, miejsca, czasu, sposobu i ostatecznego terminu zgłoszenia kandydatur i oświadczeń w myśl art. 33, składu osobowego okręgowych i obwodowych komisji oraz miejsca i czasu wnoszenia reklamacji, zażaleń i sprzeciwów.

Rozdział VII.

SPISY WYBORCÓW.

Art. 22. 1. Spisy wyborców oddzielnie dla każdego obwodu głosowania sporządzają w trzech egzemplarzach zarządy miejskie lub gminne w ciągu 20 dni po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

2. Wyborcę należy wpisać do spisu wyborców tego obwodu, w którym zamieszkiwał w przededniu ogłoszenia zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

Art. 23. Spisy wyborców będą najpóźniej 22 dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów przesłane przewodniczącym obwodowych komisji wyborczych w dwóch egzemplarzach oraz przewodniczącemu okręgowej komisji wyborczej w jednym egzemplarzu.

Art. 24. 1. Niezwłocznie po otrzymaniu od zarządów gminnych i miejskich i jeszcze przed wy-

łożeniem spisów wyborców obwodowa komisja wyborcza sprawdza, czy przy sporządzaniu spisu nie naruszono przepisów niniejszej ustawy, a w szczególności art. 1 i 2.

2. W przypadkach pominięcia w spisie osób uprawnionych do głosowania obwodowa komisja wyborcza z urzędu uzupełnia spis wyborców.

3. W przypadkach wciągnięcia do spisu osób nieuprawnionych do głosowania obwodowa komisja wyborcza z urzędu skreśla te osoby ze spisu wyborców.

4. Uprawnienia obwodowej komisji wyborczej, przewidziane w artykule niniejszym, służą również przewodniczącemu okręgowej komisji wyborczej.

Art. 25. 1. Spisy wyborców będą wyłożone w lokalach obwodowych komisji wyborczych codziennie przez 7 godzin od 31 do 38 dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

2. W czasie wyłożenia spisów każdy uprawniony do głosowania może je przeglądać, sporządzać wyciągi oraz wnosić reklamacje.

Art. 26. 1. Reklamacje można wnosić:

a) z powodu pominięcia w spisie osoby uprawnionej do głosowania,

b) z powodu wciągnięcia do spisu osoby nieuprawnionej do głosowania.

2. Reklamacje wnosi się na piśmie lub ustnie do protokółu ze wskazaniem dowodów.

3. Obwodowa komisja wyborcza załatwia reklamacje niezwłocznie, w razie potrzeby komisja może żądać uzupełnienia dowodów.

Art. 27. 1. Po załatwieniu reklamacji z powodu pominięcia w spisie uprawnionego do głosowania obwodowa komisja wyborcza:

a) uzupełnia spis wyborców lub

b) zawiadamia osobę pominiętą w spisie, że reklamacja nie została uwzględniona.

2. Od uchwały obwodowej komisji wyborczej, nie uwzględniającej reklamacji, służy osobie pominiętej w spisie w ciągu dwóch dni od doręczenia zawiadomienia zażalenie do przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej, który rozstrzyga ostatecznie.

Art. 28. 1. Po załatwieniu reklamacji z powodu wciągnięcia do spisu osoby nieuprawnionej do głosowania obwodowa komisja wyborcza:

a) zwraca reklamację jako nieuwzględnioną lub

b) zawiadamia osobę, której reklamacja dotyczy, że będzie skreślona z listy wyborców.

2. Osoba, której reklamacja dotyczy, ma prawo w ciągu dwóch dni od doręczenia zawiadomienia wnieść sprzeciw przez obwodową komisję wyborczą do przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej.

3. Po zapoznaniu się z treścią sprzeciwu obwodowa komisja wyborcza:

a) uchyla poprzednią uchwałę lub

b) niezwłocznie przesyła sprzeciw jako nieuwzględniony przewodniczącemu okręgowej komisji wyborczej, który rozstrzyga ostatecznie.

Art. 29. Najpóźniej 45 dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów przewodniczący okręgowej komisji wyborczej rozpozna zażalenia i sprzeciwy oraz nakaże obwodowym komisjom wyborczym wprowadzenie potrzebnych zmian do spisu wyborców.

Art. 30. 1. Zażalenia (art. 27) i sprzeciwy (art. 28) w sprawie niedopuszczenia do głosowania z przyczyn określonych w art. 2 ust. 1 lit. d) i ust. 2 przewodniczący okręgowej komisji wyborczej kieruje niezwłocznie do prezydium wojewódzkiej rady narodowej, w Warszawie i Łodzi — do prezydium miejskiej rady narodowej. Decyzja prezydium rady narodowej jest ostateczna.

2. O decyzji prezydium rady narodowej zawiadamia właściwego przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej nie później niż 45 dnia, a przewodniczący nakaże obwodowym komisjom wprowadzenie potrzebnych zmian do spisów wyborców w terminie do 47 dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów.

Art. 31. Decyzje obwodowej komisji wyborczej, odmawiające uwzględnienia reklamacji albo też zawiadamiające o zamierzonym skreśleniu z powodu reklamacji, jak również decyzje na skutek zażaleń i sprzeciwów wymagają uzasadnienia.

Art. 32. 1. Nie później, niż 50 dnia po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wyborów, obwodowa komisja wyborcza wprowadza do spisu wyborców zmiany zarządzone przez przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej. Po wprowadzeniu tych zmian albo po stwierdzeniu ich braku w spisie wyborców nie wolno czynić żadnych zmian z wyjątkiem przewidzianych w ust. 2 i 3.

2. Ze spisu wyborców należy w każdym czasie skreślić osobę zmarłą, jeżeli przedstawiony zostanie akt zejścia.

3. Wyborca, opuszczający miejsce zamieszkania po ogłoszeniu zarządzenia o przeprowadzeniu wy-

borów, może na mocy dokumentu, wydanego przez właściwą władzę, otrzymać z obwodowej komisji wyborczej zaświadczenie, na którego podstawie będzie wciągnięty do spisu wyborców miejsca pobytu. Równocześnie z wydaniem takiego zaświadczenia obwodowa komisja wyborcza skreśla wyborcę z pierwotnego spisu z powołaniem się na przepis niniejszy.

4. Obwodowa komisja wyborcza wpisze również do spisu wyborców i dopuści do głosowania osoby, wchodzące w skład komisji, męża zaufania grupy wyborców lub osobę pełniącą straż przy komisji, jeżeli osoby te przedstawią zaświadczenia od przewodniczącego komisji tego obwodu, w którym są wpisane do spisu wyborców, że nie będą w tym obwodzie głosowali. Wydanie takiego zaświadczenia przewodniczący uwidoczni w spisie wyborców. Zaświadczenia takie winny być zatrzymane i dołączone do protokółu komisji wyborczej obwodu, w którym dany wyborca głosował.

Rozdział VIII.

LISTY KANDYDATÓW.

Art. 33. 1. Kandydatury poselskie w okręgu wyborczym winny być zgłaszane pisemnie na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej nie później niż 30 dnia przed dniem wyborów.

2. Kandydatura może być zgłoszona tylko za pisemną zgodą kandydata z równoczesnym oświadczeniem, że kandydat według najlepszej swej wiedzy odpowiada wymogom art. 3 niniejszej ustawy.

3. Nikt nie może być w tym samym okręgu wyborczym zgłoszony na dwóch lub więcej listach kandydatów.

4. Kandydat może być zgłoszony najwyżej w trzech okręgach wyborczych.

Art. 34. 1. Zgłoszenie listy kandydatów winno być podpisane przez przynajmniej 100 wyborców, zamieszkałych w okręgu wyborczym.

2. Wyborcy podpisujący zgłoszenia podają obok czytelnego podpisu zawód i dokładny adres.

Art. 35. Liczba kandydatów na liście okręgowej nie może przewyższać dwukrotnej liczby posłów, przypadającej na dany okręg.

Art. 36. 1. Zgłaszający okręgową listę kandydatów powinni jednocześnie w pisemnym oświadczeniu wskazać swego pełnomocnika, uprawnionego do reprezentowania listy wobec władz wyborczych.

2. Pełnomocnicy mogą zamianować dla obwodowych komisji wyborczych mężów zaufania listy, którym przewodniczący okręgowej komisji wyborczej winien wydać zaświadczenie, stwierdzające ich funkcje i uprawniające ich do wstępu na teren obwodowej komisji wyborczej.

3. Pełnomocnik okręgowej listy kandydatów może złożyć nie później, niż 22 dnia przed dniem wyborów na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej pisemne oświadczenie, iż listę swoją przyłącza do oznaczonej w oświadczeniu listy państwowej. Oświadczenie to przewodniczący przesyła Generalnemu Komisarzowi Wyborczemu.

Art. 37. W zgłoszonych listach kandydatów należy podać nazwisko, imię, wiek, zawód i miejsce zamieszkania każdego kandydata. Nazwiska kandydatów winny być oznaczone kolejnymi numerami, poczynając od 1 w porządku pierwszeństwa do otrzymania mandatów.

Art. 38. 1. Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej bada, czy zgłoszone listy kandydatów odpowiadają przepisom ustawy, a o dostrzeżonych błędach zawiadamia pełnomocnika listy najpóźniej w trzy dni po jej zgłoszeniu.

2. Jeżeli wskazane wady nie zostaną przez pełnomocnika usunięte w ciągu trzech dni, okręgowa komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszenia całości lub nieważność poszczególnych kandydatur i zawiadamia o tym pełnomocnika.

Art. 39. 1. Po ostatecznym ustaleniu list okręgowa komisja wyborcza oznacza je numerami w kolejności zgłoszenia, po czym zarządza wydrukowanie list na afiszach wyborczych pod tymi numerami i zgłoszonymi nazwami.

2. Żadna lista nie będzie oznaczona numerem 9.

3. Najpóźniej 12 dnia przed dniem wyborów afisze wyborcze będą rozesłane w dostatecznej ilości do obwodowych komisji wyborczych z poleceniem rozplakatowania. Równocześnie przesyła się afisze wyborcze do Głównego Urzędu Statystycznego.

Art. 40. 1. Państwowe listy kandydatów winny być zgłaszane pisemnie na ręce Generalnego Komisarza Wyborczego nie później, niż 40 dnia przed dniem wyborów.

2. Zgłoszenie winno być podpisane przez co najmniej 500 wyborców w 2 okręgach wyborczych po co najmniej 250 z każdego okręgu.

3. Liczba kandydatów na liście państwowej nie może przekraczać 120.

Art. 41. Przepisy art. 33 ust. 2, art. 34 ust. 2, art. 36 ust. 1 oraz art. 37 i 38 stosuje się odpowiednio do

list państwowych z tym, że uprawnienia przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej przysługują odpowiednio Generalnemu Komisarzowi Wyborczemu i Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 42. Nie później, niż 30 dnia przed dniem wyborów, Generalny Komisarz Wyborczy ogłasza w Monitorze Polskim ważnie zgłoszone państwowe listy kandydatów w formie ustalonej przez Państwową Komisję Wyborczą.

Art. 43. Kandydat na posła w okręgu wyborczym może być zgłoszony również na liście państwowej.

Rozdział IX.

GŁOSOWANIE.

Art. 44. 1. Przeprowadzenie aktu głosowania należy do obwodowej komisji wyborczej.

2. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do chwili ustalenia jego wyniku w lokalu komisji winni być bez przerwy przewodniczący lub jego zastępca i co najmniej dwaj członkowie komisji.

3. W przypadku braku kompletu, przewidzianego w ust. 2 artykułu niniejszego, przewodniczący, uzupełni komisję przez powołanie osób spośród wyborców.

Art. 45. W dniu głosowania nie wolno w promieniu 100 m od lokalu wyborczego, jak również wewnątrz tego lokalu wygłaszać przemówień, rozdawać ulotek ani też agitować w inny sposób.

Art. 46. W ciągu dwóch dni poprzedzających dzień wyborów sprzedaż i wyszynk trunków alkoholowych są zakazane.

Art. 47. 1. Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej czuwa nad zapewnieniem porządku w czasie głosowania, a także nad zabezpieczeniem tajności głosowania.

2. Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej może:

a) usunąć z lokalu komisji każdego, naruszającego spokój i porządek głosowania, zaś mężów zaufania po bezskutecznym uprzednim upomnieniu, zaznaczając ten fakt i powody usunięcia w protokóle,

b) wydać zarządzenia, zmierzające do zapewnienia głosującym dostępu do lokalu i urny.

3. W celu zapewnienia wykonania zarządzeń przewodniczącego, zmierzających do zapewnienia spokoju i porządku głosowania, władze bezpieczeństwa publicznego oddadzą do jego rozporządzenia straż w odpowiedniej sile.

Art. 48. Przed rozpoczęciem głosowania komisja bada, czy urna jest pusta, po czym urnę zamknie i opieczętuje. Od tej chwili aż do końca głosowania urny otwierać nie wolno. Przy badaniu urny mogą być obecni mężowie zaufania poszczególnych list.

Art. 49. 1. Głosowanie odbywa się przy pomocy kart do głosowania. Karta do głosowania jest barwy białej i zawiera jedynie wyrażony słowami lub cyframi numer listy kandydatów.

2. Numer może być odbity mechanicznie lub pisany.

Art. 50. 1. Koperty winny być sporządzone z papieru nieprzejrzystego. Wszystkie koperty przeznaczone dla jednego obwodu głosowania winny być jednakowej barwy i nie mogą posiadać żadnych znaków odróżniających.

2. Koperty opieczętowane dostarczy obwodowym komisjom wyborczym przewodniczący okręgowej komisji wyborczej.

Art. 51. 1. Głosowanie rozpoczyna się o godz. 7-ej i trwa bez przerwy do godz. 19-tej.

2. O godz. 19-ej przewodniczący zarządzi zamknięcie lokalu komisji. Odtąd mogą głosować tylko ci, którzy przybyli do lokalu przed godz. 19-tą. Jeżeli wszyscy wyborcy, wpisani do spisu wyborców, oddali swe głosy, obwodowa komisja wyborcza może przed godz. 19-tą uznać głosowanie za skończone.

Art. 52. 1. Głosowanie odbywa się w następujący sposób: głosujący wymienia wobec komisji swoje nazwisko, imię i adres; gdy zostanie stwierdzone, że jest wciągnięty do spisu, otrzymuje urzędową kopertę, wkłada do niej kartę do głosowania i doręcza przewodniczącemu komisji, który w jego obecności wrzuca kopertę do urny.

2. Przewodniczący i członkowie obwodowej komisji wyborczej mogą żądać od głosującego przed oddaniem przezeń głosu stwierdzenia jego tożsamości; głosujący nie posiadający dokumentów uznanych przez komisje za wystarczające, może powołać się na świadectwo dwóch wiarogodnych osób, znanych komisji.

3. Decyzja komisji w sprawie tożsamości jest ostateczna.

4. Ułomni mogą posługiwać się przy głosowaniu pomocą osób zaufanych.

Art. 53. 1. Głosowania przerywać nie wolno. Gdyby wskutek wydarzeń siły wyższej czynności wyborcze były na czas przejściowy uniemożliwione, obwodowa komisja wyborcza może przedłużyć lub odroczyć je do dnia następnego. Zarządzenie takie winno być natychmiast podane do publicznej wiadomości w sposób używany w danej miejscowości.

2. W razie przerwania głosowania komisja opieczętuje urnę i oddaje do przechowania przewodniczącemu. Po ponownym podjęciu głosowania komisja stwierdza protokólarnie, czy pieczęcie były nienaruszone.

Rozdział X.

WYDZIELONE OBWODY GŁOSOWANIA

Art. 54. 1. W każdym okręgu wyborczym tworzy się wydzielone obwody głosowania dla żołnierzy Wojska Polskiego.

2. Obwody wyborcze dla żołnierzy Wojska Polskiego w każdym okręgu ustalą właściwe władze wojskowe.

3. Tryb przeprowadzenia wyborów w obwodach wydzielonych określi Generalny Komisarz Wyborczy.

Rozdział XI.

USTALENIE WYNIKU GŁOSOWANIA W OBWODZIE.

Art. 55. Obwodowa komisja wyborcza niezwłocznie po zamknięciu głosowania przystąpi do ustalenia jego wyniku. Przy ustalaniu wyników głosowania mogą być obecni mężowie zaufania poszczególnych list.

Art. 56. 1. Przewodniczący otwiera urnę wyborczą, po czym liczy koperty w niej złożone, nie otwierając ich.

2. Jednocześnie ustala się na podstawie spisu wyborców liczbę oddanych głosów.

3. Gdyby liczba kopert w urnie różniła się od liczby głosujących, komisja poda w protokóle przypuszczalną przyczynę tej niezgodności.

Art. 57. 1. Po ustaleniu liczby głosów obwodowa komisja wyborcza przystępuje do obliczania liczby głosów oddanych na poszczególne listy kandydatów.

2. Przewodniczący komisji otwiera każdą kopertę, wyjmuje z niej kartę do głosowania, bada jej ważność i odczytuje treść karty, okazując ją obecnym. Jednocześnie dwaj członkowie komisji czynią odpowiednie zapiski

Art. 58. 1. Nieważne są karty:

a) wrzucone do urny bez kopert lub w kopertach nieurzędowych,

b) zawierające inne znaki lub wyrazy poza numerem listy wyrażonym słowami lub cyframi,

c) barwy oczywiście innej niż białej.

d) niewypełnione lub nieopiewające na żadną z ważnie zgłoszonych list,

e) znalezione w kopercie w większej liczbie niż jedna, o ile zawierają różne numery list; w przypadku, jeśli zawierają te sam numer. liczą się za jedną.

2. Nieważność karty do głosowania stwierdza obwodowa komisja wyborcza.

Art. 59. 1. Koperty do głosowania komisja opakuje i umieści na opakowaniu napis wskazujący obwód głosowania.

2. Zdjęcie pieczęci z opakowania zawierającego karty do głosowania może nastąpić tylko na posiedzeniu okręgowej komisji wyborczej po stwierdzeniu stanu pieczęci.

Art. 60. 1. Obwodowa komisja wyborcza sporządza protokół ze swych czynności. W protokóle należy wymienić liczbę:

a) uprawnionych do głosowania,

b) oddanych głosów,

c) głosów nieważnych,

d) głosów ważnych,

e) głosów ważnie oddanych na poszczególne listy kandydatów.

2. Protokół musi być podpisany przez obecnych członków komisji, a następnie łącznie z kartami do głosowania i spisami wyborców niezwłocznie odesłany do okręgowej komisji wyborczej.

3. Jeżeli członek komisji uważa, że protokół nie jest zgodny z rzeczywistością, może zgłosić uwagi do protokółu.

4. Jeżeli mąż zaufania listy uważa, że protokół nie jest zgodny z rzeczywistością, przysługuje mu prawo wniesienia uwag z wymienieniem konkretnych zarzutów, które razem z protokółem komisji obwodowej należy niezwłocznie przesłać do okręgowej komisji wyborczej.

Rozdział XII.

USTALENIE I OGŁOSZENIE WYNIKU WYBORÓW.

Art. 61. Niezwłocznie po otrzymaniu materiałów z obwodowych komisji wyborczych okręgowa komisja wyborcza zbada uchwały tych komisji o ważności lub nieważności kart do głosowania, poprawi jawne błędy arytmetyczne i ustali wynik głosowania w okręgu.

Art. 62. Po ustaleniu wyniku głosowania okręgowa komisja wyborcza sporządza dla całego okręgu w dwóch egzemplarzach zestawienia:

a) osób uprawnionych do głosowania,

b) głosujących,

c) głosów nieważnych,

d) głosów ważnych,

e) głosów ważnych, oddanych na każdą listę.

Art. 63. 1. Po ustaleniu wyniku głosowania w okręgu okręgowa komisja wyborcza dzieli mandaty stosunkowo pomiędzy poszczególne listy w następujący sposób:

a) liczby głosów ważnych, oddanych na poszczególne listy, dzieli się kolejno przez 1, 2, 3, 4 itd. aż do chwili, gdy z otrzymanych w ten sposób ilorazów da się uszeregować tyle kolejno największych liczb, ile jest mandatów w okręgu do podziału,

b) każdej liście kandydatów przyznaje się tyle mandatów poselskich, ile przypada jej liczb spośród ustalonego w sposób powyższy szeregu liczb kolejno największych.

2. Jeżeli kilka list wykazuje ilorazy równe ostatniej z uszeregowanych w wyżej podany sposób liczb, a list tych jest więcej, niż mandatów do podziału, pierwszeństwo mają listy w kolei ogólnej liczby oddanych na nie głosów, a gdyby dwie listy lub więcej miały równą ilość głosów, rozstrzyga między nimi los wyciągnięty przez przewodniczącego.

Art. 64. 1. Okręgowa komisja wyborcza sporządza ze swych czynności protokół.

2. Protokół wraz z załącznikami oraz protokółami obwodowych komisji wyborczych przesłany będzie niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 65. 1. Po ustaleniu wyników wyborów we wszystkich okręgach Państwowa Komisja Wyborcza dokonuje stosunkowego podziału 72 mandatów z list państwowych.

2. W podziale mandatów uczestniczą tylko te listy państwowe, które z przyłączonych do nich list okręgowych przeprowadziły kandydatów w co najmniej sześciu okręgach.

3. Podziału mandatów dokonuje się w następujący sposób: komisja ustala, ilu posłów zostało wybranych w całym Państwie na listy przyłączone do poszczególnych list państwowych uczestniczących w podziale, liczby te wypisuje obok siebie, poczynając od najwyższej, a kończąc na najniższej, następnie dzieli się te liczby kolejno przez 1, 2, 3 4 itd. tak długo, aż z otrzymanych w ten sposób ilorazów da się uszeregować tyle kolejno najwyższych liczb,ile jest mandatów do rozdzielenia przez Państwową Komisję Wyborczą.

4. Każda uczestnicząca w podziale państwowa lista kandydatów otrzyma tyle mandatów poselskich, ile przypada jej liczb spośród ustalonego w wyżej przepisany sposób szeregu liczb kolejno najwyższych.

Art. 66. 1. Nie później, niż w 12 dni po głosowaniu, Generalny Komisarz Wyborczy ogłasza na posiedzeniu Państwowej Komisji Wyborczej rezultaty wyborów w poszczególnych okręgach, to jest liczbę głosów ważnych, oddanych w każdym okręgu, oraz imiona i nazwiska posłów wybranych w poszczególnych okręgach, jak również z list państwowych.

2. Protokół posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej ogłasza się w Monitorze Polskim.

Art. 67. 1. Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej, na podstawie ogłoszonego w Monitorze Polskim protokółu posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej, wystawia listy wierzytelne, zastępujące wybranym posłom legitymacje poselskie.

2. Osobom, wybranym z list państwowych, listy wierzytelne wystawia Generalny Komisarz Wyborczy.

Art. 68. 1. Osoby, znajdujące się na listach po osobach wybranych na posłów, zostają posłami w przypadku zrzeczenia się, unieważnienia lub wygaśnięcia mandatów.

2. W przypadkach, przewidzianych w ust. 1, mandat poselski otrzymuje kandydat, umieszczony na danej liście bezpośrednio po osobach wybranych na posłów, jeżeli nie stracił prawa wybieralności; każdy z kandydatów może jednak zrzec się pierwszeństwa na rzecz następnego z kolei kandydata. Oświadczenie o ustąpieniu pierwszeństwa winno być zgłoszone Państwowej Komisji Wyborczej w ciągu 7 dni od doręczenia kandydatowi zawiadomienia o opróżnieniu mandatu.

Art. 69. 1. Jeżeli na danej liście okręgowej nie ma już kandydatów, mogących uzyskać mandat, w myśl art. 68, opróżniony mandat zostaje obsadzo-

ny z listy państwowej, a jeśli i lista państwowa jest wyczerpana, pozostaje nieobsadzony do końca kadencji. Jeżeli lista państwowa została wyczerpana, a istnieje możliwość powołania posła z przyłączonych do niej list okręgowych, mandaty nieobsadzone przydziela się po jednym tym listom okręgowym przyłączonym do listy państwowej, które wykazują z kolei najwyższe niezużyte resztki głosów.

2. W przypadku zastosowania przepisu zawartego w ust. 1, stosuje się art. 68 ust. 2.

Art. 70. 1. W przypadku równoczesnego otrzymania mandatu z dwóch lub trzech list okręgowych albo też z listy okręgowej i listy państwowej, kandydat winien najdalej w ciągu trzech dni od dnia ogłoszenia wyniku wyborów (art. 66) złożyć na ręce Generalnego Komisarza Wyborczego pisemne oświadczenie ze wskazaniem, z której listy przyjmuje mandat.

2. W braku takiego oświadczenia, złożonego w terminie, wskazanym w ust. 1, Państwowa Komisja Wyborcza decyduje, z której listy mandat będzie przyznany.

3. Oświadczenie (ust. 1) lub decyzja Państwowej Komisji Wyborczej (ust. 2) równoznaczne są ze zrzeczeniem się mandatu z list innych, niż ta, której oświadczenie lub decyzja dotyczy.

Rozdział XIII.

KOSZTY WYBORÓW.

Art. 71. Pisma, podania, odpisy i pełnomocnictwa w sprawach wyborczych wolne są od opłat stemplowych.

Art. 72. Lokali, sprzętów i przyborów do pisania dla komisji dostarczy na własny koszt gmina, w której mieści się siedziba komisji. Gmina poniesie również koszty sporządzenia spisów. Wszystkie inne wydatki związane z przeprowadzeniem wyborów ponosi Skarb Państwa.

Art. 73. 1. Generalny Komisarz Wyborczy i przewodniczący okręgowej komisji wyborczych oraz ich zastępcy pobierają za czas urzędowania diety i otrzymują zwrot kosztów podróży.

2. Członkowie komisji wyborczych oraz przewodniczący obwodowych komisji wyborczych i ich zastępcy pobierają diety za dni rzeczywistej pracy w komisji, jeżeli z tytułu tej pracy ponoszą uszczerbek w swoim zarobku, nadto osobom tym, jeżeli mieszkają poza miejscem urzędowania, służy prawo do zwrotu kosztów podróży.

3. Wysokość diet i kosztów podróży oraz zasady pobierania tych należności ustali Prezes Rady Ministrów.

Rozdział XIV.

SPRAWDZENIE WAŻNOŚCI WYBORÓW.

Art. 74. Każdy wyborca może w ciągu siedmiu dni od ogłoszenia wyniku wyborów wnieść protest przeciwko wyborowi posła lub ważności wyborów. Protest winien być wniesiony na piśmie na ręce Generalnego Komisarza Wyborczego, który wyznacza 7-dniowy termin do wnoszenia zarzutów. Po upływie tego terminu protest wraz z zarzutami przesłany będzie do Sądu Najwyższego.

Art. 75. 1. Niezaprotestowane mandaty poselskie mogą być zakwestionowane jedynie z powodu braku prawa wybieralności w ciągu trzech pierwszych posiedzeń Sejmu Ustawodawczego trybem przewidzianym dla nagłych wniosków poselskich.

2. Mandaty niezaprotestowane i niezakwestionowane przyjmuje Sejm Ustawodawczy do wiadomości bez dyskusji. W razie zakwestionowania mandatu Sejm przekaże sprawę do zbadania i rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.

Art. 76. 1. O ważności wyborów zaprotestowanych lub zakwestionowanych rozstrzyga Sąd Najwyższy.

2. Sprawy, przewidziane w ust. 1, Sąd Najwyższy rozpoznaje w komplecie trzech sędziów na posiedzeniu jawnym po wysłuchaniu prokuratora i interesowanych. Postępowanie w sprawach wyborczych wolne jest od opłat.

Art. 77. Do chwili rozstrzygnięcia sprawy przysługuje posłowi prawo udziału w pracach Sejmu Ustawodawczego.

Art. 78. 1. Sąd Najwyższy unieważnia mandat posła, jeżeli zostanie stwierdzone, że przy wyborach dopuszczono się takich naruszeń istotnych przepisów ustawy niniejszej albo też takich przestępstw przeciwko głosowaniu, które wywarły decydujący wpływ na wyniki głosowania lub ich ustalenie.

2. Sąd Najwyższy unieważnia wybory w okręgu lub w obwodzie, jeżeli zostanie stwierdzone, że przy wyborach w danym okręgu lub obwodzie dopuszczono się wskazanych w ust. 1 przestępstw lub naruszeń.

Art. 79. Unieważniając wybory, Sąd Najwyższy jednocześnie stwierdza w wyroku, od której czynności należy rozpocząć nowe postępowanie wyborcze.

Art. 80. W razie unieważnienia wyborów Państwowa Komisja Wyborcza zarządza w ciągu 14 dni ponowne wybory w okręgu lub w obwodzie, w którym wybory zostały unieważnione. Wybory te

przeprowadzą te same komisje, na podstawie tych samych spisów wyborców, chyba że uchybienia odnoszą się do komisji lub spisów; w tych przypadkach należy niezwłocznie sporządzić nowe spisy bądź powołać nowe komisje.

Art. 81. W rezultacie powtórnych wyborów w okręgu lub w obwodzie Państwowa Komisja Wyborcza prostuje wyniki głosowania.

Rozdział XV.

WYGAŚNIĘCIE MANDATU POSŁA.

Art. 82. 1. Mandat wygasa w razie:

a) śmierci posła,

b) zrzeczenia się mandatu,

c) utraty praw wybieralności,

d) nieusprawiedliwionego opuszczenia pięciu kolejnych posiedzeń Sejmu,

e) odmowy złożenia ślubowania.

2. Wygaśnięcie mandatu poselskiego stwierdza Sejm.

Art. 83. W przypadkach unieważnienia lub wygaśnięcia mandatu posła Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza o wstąpieniu na jego miejsce następcy, powołanego w myśl art. 68.

Rozdział XVI.

PRZEPISY KOŃCOWE.

Art. 84. Ustawa niniejsza stosuje się wyłącznie do wyborów do Sejmu Ustawodawczego, przewidzianych w Manifeście Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 22 lipca. 1944 r.

Art. 85. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 86. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Załącznik do ustawy z dnia 22 września 1946 r.
Ordynacja wyborcza do Sejmu Ustawodawczego (poz. 274)

Wykaz okręgów wyborczych.

Nr okręgu	Nazwa okręgu	Ilość mieszkańców w tys.	Ilość mandatów	Nazwy powiatów
1	WARSZAWA miasto	500,0	10	
2	PRUSZKÓW	661,1	9	Pow. Warszawski, Błonie, Sochaczew, Grójec
3	PŁOŃSK	523,1	7	Płock, Płońsk, Gostynin, Sierpc, Ciechanów, Pułtusk
4	PSZASNYSZ	440,2	6	Działdowo, Mława, Przasnysz, Ostrołęka, Maków, Ostrów M.
5	MIŃSK MAZ.	490,3	7	Garwolin, Mińsk Maz., Sokołów, Radzymin, Węgrów
6	ŁÓDŹ miasto	596,0	10	
7	PIOTRKÓW	665,1	9	Piotrków miasto i powiat, Radomsko, Brzeziny, Łowicz, Skierniewice
8	ZGIERZ	300,4	4	Łódź powiat, Łęczyca, Kutno
9	PABIANICE	461,7	6	Łask, Sieradz, Wieluń
10	ŁÓDŹ	346,1	5	Rawa Maz., Opoczno, Końskie

Nr okręgu	Nazwa okręgu	Ilość mieszkańców w tys.	Ilość mandatów	Nazwy powiatów
11	CZĘSTOCHOWA	364,9	5	Częstochowa miasto i pow. Włoszczowa
12	KIELCE	329 3	5	Kielce miasto i powiat, Jędrzejów
13	OSTROWIEC	517 0	7	Opatów, Pińczów, Stopnica, Sandomierz
14	RADOM	490,3	7	Radom miasto i powiat, Iłża, Kozienice
15	LUBLIN	613,3	8	Lublin miasto i powiat, Kraśnik, Puławy, Lubartów
16	ZAMOŚĆ	461,3	6	Zamość, Biłgoraj, Hrubieszów, Tomaszów Lub.
17	CHEŁM	427,7	6	Krasnystaw, Chełm, Włodawa, Radzyń
18	SIEDLCE	370,5	5	Siedlce, Łuków, Biała Podlaska
19	BIAŁYSTOK	565 0	8	Białystok miasto i pow., Wysokie Maz., Bielsk, Sokółka
20	EŁK	355,1	5	Ełk, Grajewo, Gołdap, Łomża, Augustów, Suwałki, Olecko
21	OLSZTYN	200,6	5	Olsztyn miasto i pow., Iława, Braniewo, Licbark, Pasłęk, Morąg, Nibork, Ostruda, Susz
22	BISKUPIEC	121,5	3	Biskupiec, Bartoszyce, Łuczany, Rastenbork, Węgobork, Pisz Szczytno, Żądzbork
23	GDAŃSK	337,7	8	Gdańsk miasto i pow., Kwidzyń, Sztum, Malbork, Tczew, Elbląg, Sopot
24	GDYNIA	349,0	9	Gdynia, Wejherowo, Lembork, Kartuzy, Kościerzyna, Starogard
25	BYDGOSZCZ	426,1	6	Bydgoszcz miasto i pow., Chojnice, Tuchola, Sępolno, Szubin, Wyrzysk
26	WŁOCŁAWEK	514,6	7	Włocławek miasto i pow., Inowrocław miasto, pow. Rypin, Lipno, Nieszawa
27	TORUŃ	464,4	6	Toruń miasto, powiat Chełmno, Grudziądz miasto i powiat, Lubawa, Wąbrzeźno, Brodnica, Świecie
28	SZCZECINEK	187,6	5	Szczecinek, Sławno, Słupsk, Miastków, Bytów, Człuchów, Złotów
29	SZCZECIN	225,9	6	Szczecin, Kamień, Uznam, Gryfin, Chojnice, Pyżyce, Myślibórz, Nowogród
30	ŁOBEZ	228,5	6	Ławiczka-Łobez, Kołobrzeg, Zagórze, Drawsko, Choszczno, Starogród, Wałcz, Koszalin, Białogród
31	POZNAŃ	342 2	5	Poznań miasto i pow.
32	LESZNO	531,9	7	Leszno, Czarnków, Międzychów, Szamotuły, Nowy Tomyśl, Wolsztyn, Kościan, Gostyń, Rawicz, Śrem
33	ŚWIEBODZIN	326,3	8	Świebodzin, Trzcianka—Piła, Strzelce, Gorzów, Skwierzyna, Sulęcin, Rypin, Międzyrzec, Krosno, Gubin, Zielona Góra, Wschowa

Nr okręgu	Nazwa okręgu	Ilość mieszkańców	Ilość mandatów	Nazwy powiatów
34	GNIEZNO	406,9	6	Gniezno m. i pow., Chodzież, Wągrowiec, Żnin, Oborniki, Mogilno, Września, Środa
35	KALISZ	878,6	11	Kalisz m. i pow., Koło, Konin, Turek, Jarocin, Krotoszyn, Ostrów Wkp., Kępno
36	WROCŁAW I	228 0	6	Wrocław miasto i pow.
37	WROCŁAW II	403 0	10	Syców, Oleśnica, Namysłów, Brzeg, Oława, Strzelin, Ząbkowice, Kłodzko, Bystrzyca, Rychbach, Milicz, Trzebnica
38	LEGNICA	365,0	11	Legnica m. i pow., Wałbrzych m. i pow., Kamienna Góra, Środa, Świdnica m. i pow., Wołów, Góra, Głogów Lubin, Złotoria, Jawor
39	BOLESŁAWIEC	243,1	6	Bolesławiec, Jelenia Góra m. i pow. Lwówek, Lubań, Zgorzelice, Szprotawa, Żegań, Żary, Kożuchów
40	KATOWICE	775,1	12	Katowice m. i pow. Chorzów m., Rybnik powiat
41	BĘDZIN	560,8	9	Będzin m. i pow., Zawiercie, Sosnowiec, Dąbrowa G., Tarnowskie Góry, Lubliniec powiat
42	BIELSKO	322,9	5	Bielsko m. i pow., Pszczyna pow., Cieszyn m. i pow.
43	GLIWICE	480 9	12	Gliwice m., Zabrze m., Gliwice pow., Bytom m. i pow.,
44	KOŻLE	325,1	8	Koźle pow., Strzelce pow., Prądnik pow., Głąbczyce pow., Racibórz
45	OPOLE	317,5	8	Opole m. i pow., Niemodlin pow., Grodków pow., Nysa pow. i miasto, Oleśno p. Kluczborek
46	KRAKÓW	430,4	7	Kraków miasto i pow.
47	CHRZANÓW	687,8	11	Chrzanów, Olkusz, Biała, Wadowice, Miechów
48	MYŚLENICE	590 2	8	Myślenice, Nowy Sącz, Żywiec, Limanowa, Nowy Targ
49	TARNÓW	361,6	5	Tarnów, Brzesko, Dąbrowa, Bochnia
50	RZESZÓW	639,6	9	Rzeszów, Kolbuszowa, Nisko, Tarnobrzeg, Mielec, Łańcut, Przeworsk
51	GORLICE	417,4	6	Gorlice, Jasło, Krosno, Dębica
52	PRZEMYŚL	460,3	6	Przemyśl, Jarosław, Lubaczów, Sanok, Brzozów, Lesko.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 11 października 1946 r. Nr 48, poz. 274)

209

USTAWA

z dnia 23 września 1946 r.

o *uregulowaniu uposażeń członków Prezydium Krajowej Rady Narodowej.*

Art. 1. Członkowie Prezydium Krajowej Rady Narodowej otrzymują zasadnicze uposażenie miesięczne pierwszej grupy według tabeli, ustalonej w art. 1 dekretu z dnia 12 czerwca 1946 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjo-

nariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 175), oraz dodatek funkcyjny do tego uposażenia w wysokości uposażenia zasadniczego.

Art. 2. Członkowie Prezydium Krajowej Rady Narodowej otrzymują dodatek lokalny w kwocie 1.150 zł miesięcznie oraz dodatek rodzinny w tej samej wysokości i na tych samych zasadach, co Prezes Rady Ministrów.

Art. 3. Tytułem dodatku reprezentacyjnego członkowie Prezydium Krajowej Rady Narodowej otrzymują 150% uposażenia wraz z dodatkiem funkcyjnym, lokalnym i rodzinnym.

Art. 4. Członkowi Prezydium Krajowej Rady Narodowej, pobierającemu uposażenie ze Skarbu Państwa, służy prawo wyboru uposażenia.

Art. 5. Przepisy niniejszej ustawy nie stosują się do uposażenia Prezydenta Krajowej Rady Narodowej.

Art. 6. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 7. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1946 r.

Jednocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 6 maja 1945 r. o uregulowaniu uposażeń członków Prezydium Krajowej Rady Narodowej (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 94).

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

w/z Minister Skarbu:

Tadeusz Dietrich

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 14 października 1946 r. Nr 49, poz. 275)

210

DEKRET

z dnia 26 sierpnia 1946 r.

o *zniesieniu izb rolniczych.*

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Znosi się izby rolnicze.

Art. 2. Zadania izb rolniczych w dziedzinie:

a) przedstawicielstwa i obrony interesów rolnictwa,

b) samodzielnego przedsiębrania środków do wszechstronnego popierania rolnictwa,

c) współdziałania z władzami państwowymi i samorządowymi w sprawach rolnictwa,

przechodzą na stowarzyszenie „Związek Samopomocy Chłopskiej".

Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia władze lub instytucje, powołane do wykonywania innych czynności, powierzonych izbom rolniczym przez ustawy i rozporządzenia.

Art. 3. Majątek izb rolniczych, pozostały po umorzeniu ich zobowiązań, przekazuje się na cele rolnicze stowarzyszeniu „Związek Samopomocy Chłopskiej".

Przejście tytułu własności do nieruchomości izb rolniczych na stowarzyszenie „Związek Samopomocy Chłopskiej" będzie ujawnione w księgach hipotecznych (gruntowych) na wniosek tego stowarzyszenia. Przeniesienie tytułu własności majątku izb rolniczych na rzecz stowarzyszenia „Związek Samopomocy Chłopskiej" jest wolne od wszelkich opłat i podatków.

Art. 4. Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych wyznaczy komisarza do przeprowadzenia likwidacji izb rolniczych.

Art. 5. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami.

Art. 6. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r.

o izbach rolniczych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 2, poz. 16).

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

w/z Prezes Rady Ministrów:

Władysław Gomułka

w/z Minister Rolnictwa i Ref. Rolnych:

Stanisław Bieniek

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 10 października 1946 r. Nr 47, poz. 265).

211

DEKRET

z dnia 26 sierpnia 1946 r.

w sprawie przepisów uzupełniających prawo o ustroju adwokatury.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrecie z dnia 24 maja 1945 r. o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 146) wprowadza się zmiany następujące:

1. W ust. (2) art. 7 wyrazy: „jednego roku" zastępuje się wyrazami: „dwóch lat".

2. Art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. Do czasu zorganizowania władz samorządu adwokackiego w poszczególnych okręgach na obszarze Ziem Odzyskanych obranie przez adwokata siedziby w tych okręgach wymaga uprzedniej zgody Ministra Sprawiedliwości".

3. W art. 14 dodaje się nowy ust. 5 w brzmieniu:

„(5). Aplikanci adwokaccy, którzy w dniu 12 maja 1938 r. nie odpowiadali warunkom przewidzianym w ust. (1) art. 159 prawa o ustroju adwokatury i zostali w następstwie skreśleni z listy aplikantów adwokackich podlegają na podstawie wniosku, zgłoszonego do dnia 1 sierpnia 1947 r., wpisaniu ponownie na tę listę i zostaną dopuszczeni do egzaminu adwokackiego po ukończeniu 3 lat aplikacji adwokackiej. Aplikantom tym zalicza się czas aplikacji adwokackiej, odbytej przed dniem wydania decyzji o skreśleniu z listy, i zwalnia się ich od aplikacji sądowej i od egzaminu sądowego".

4. Art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. W okresie do dnia 1 września 1949 r. adwokatowi wolno objąć stanowisko funkcjonariusza państwowego lub pracownika samorządowego. W czasie pozostawania na tych stanowiskach adwokat nie wykonywa swego zawodu".

5. Po art. 16 dodaje się nowy artykuł 16^1 w brzmieniu:

„Art. 16^1. Minister Sprawiedliwości może delegować swego przedstawiciela jako członka komisji egzaminacyjnej, przewidzianej w art. 101 pr. o ustr. adw.".

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 14 października 1946 r. Nr 49, poz. 278).

212

DEKRET

z dnia 6 września 1946 r.

o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

DZIAŁ I.

Zapas ziemi.

Art. 1. 1. Na tworzenie gospodarstw rolnych i działek osadniczych oraz uzupełnienie gospodarstw rolnych niezywotnych przeznacza się na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska wszelkie nieruchomości ziemskie z wyjątkiem tych, które w dniu wejścia w życie niniejszego dekretu stanowią własność osób fizycznych.

2. Nieruchomości, wskazane w ustępie poprzedzającym, stanowią zapas ziemi w rozumieniu przepisów niniejszego dekretu.

Art. 2. 1. Do zapasu ziemi, określonego w art. 1, mogą być w przypadkach gospodarczo uzasadnionych włączone nieruchomości lub ich części, położone w granicach administracyjnych miast, z wyjątkiem tych, które w dniu wejścia w życie niniejszego dekretu stanowią własność osób fizycznych. W szczególności dotyczy to nieruchomości,które ze względu na swój charakter mogą być celowo wykorzystane dla produkcji rolnej.

2. Rozporządzenie Ministrów Ziem Odzyskanych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Odbudowy i Skarbu, ustali zasady włączania do zapasu ziemi, określonego w art. 1, oraz władze powołane do dokonywania tych czynności, jak również tryb postępowania przed tymi władzami.

Art. 3. 1. Do zapasu ziemi, określonego w art. 1, nie wchodzą wszelkie lasy i grunty leśne o powierzchni przekraczającej 25 ha, W przypadkach gospodarczo uzasadnionych mogą być jednakże pewne obszary tych gruntów włączone do wspomnianego zapasu ziemi.

2. Rozporządzenie Ministrów: Ziem Odzyskanych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Leśnictwa, Skarbu oraz Odbudowy, ustali zasady włączania do zapasu ziemi, określonego w art. 1, oraz władze powołane do dokonywania tych czynności, jak również tryb postępowania przed tymi władzami.

Art. 4. Nieruchomości, wchodzące w skład zapasu ziemi, określonego w art. 1, oraz włączone do tego zapasu w myśl przepisów art. 2 i 3, przechodzą na własność Państwa, o ile nie stanowią już własności państwowej z mocy innych przepisów prawnych. Nieruchomości te wchodzą w skład Państwowego Funduszu Ziemi.

Art. 5. Nieruchomości, które wchodzą w skład zapasu ziemi, wolne są od wszelkich długów i ciężarów z wyjątkiem służebności, których utrzymanie w mocy uzna właściwa władza za niezbędne. Sprawa odpowiedzialności Państwa za te obciążenia zostanie uregulowana w odrębnych przepisach.

Art. 6. Do ujawnienia prawa własności nieruchomości, przejętych na rzecz Państwa w myśl przepisu art. 4 oraz do wykreślania obciążeń hipotecznych, wskazanych w art. 5, stosuje się odpowiednio przepisy dekretu z dnia 8 sierpnia 1946 r. o wpisywaniu w księgach hipotecznych (gruntowych) prawa własności nieruchomości przejętych na cele reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 233).

DZIAŁ II.

Zasady ustroju rolnego i osadnictwa.

Rozdział I.

Wydzielenie nieruchomości na cele publiczne.

Art. 7. 1. Z zapasu ziemi zostaną wydzielone i przekazane właściwym władzom i instytucjom nieruchomości, niezbędne na cele publiczne (państwowe, samorządowe i społeczne), a w szczególności:

1) na cele szkolne i opiekuńczo-wychowawcze;

2) na państwowe i samorządowe ośrodki kultury rolnej, dla zakładów przemysłu rolnego oraz na cele melioracyjne;

3) na cele wojskowe i komunikacji publicznej;

4) na potrzeby związków religijnych uznanych prawnie wyznań;

5) na rozbudowę miast, uzdrowisk, letnisk, kolonii mieszkaniowych oraz ogródków działkowych, które znajdują się w strefie interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo-fabrycznych.

2. Obszar użytków rolnych, wydzielonych stosownie do ust. 1, nie może przekraczać 10% ogółu użytków rolnych, wchodzących w skład zapasu ziemi. Ograniczenia tego nie stosuje się do użytków rolnych, wydzielonych na cele szkolne.

3. Rozporządzenie Ministrów: Ziem Odzyskanych, Administracji Publicznej, Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu oraz Odbudowy ustali władze powołane do wydzielenia i przekazania nieruchomości, wskazanych w niniejszym artykule, oraz tryb postępowania przed tymi władzami, jak również warunki i sposób przekazania nieruchomości.

Art. 8. Do resztówek, pozostałych po rozparcelowaniu wszelkich nieruchomości wchodzących w skład zapasu ziemi, stosuje się odpowiednio prze-

pisy dekretu z dnia 12 czerwca 1945 r. o przeniesieniu własności resztówek majątków rozparcelowanych na spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 162) z tą zmianą, że mogą te resztówki być oddane do bezpłatnego użytkowania spółdzielniom parcelacyjno - osadniczym, które współdziałały z właściwymi władzami w parcelacji danych nieruchomości. W tym przypadku przepis art. 2 ust. 2 wymienionego dekretu nie ma zastosowania.

Rozdział II.

Obszar gospodarstw rolnych i działek.

Art. 9. Obszar użytków rolnych w gospodarstwach rolnych, nadawanych w trybie niniejszego dekretu, w zależności od warunków glebowych, terenowych, klimatycznych i ekonomicznych wynosić winien od 7 — 15 hektarów. Jednakże obszar użytków rolnych w gospodarstwach o charakterze hodowlanym może wynosić do 20 hektarów, istniejące zaś gospodarstwa rolne o obszarze użytków rolnych poniżej 7 hektarów mogą być nadawane w dotychczasowym rozmiarze.

Art. 10. Obszar użytków rolnych gospodarstw ogrodniczych nie może przekraczać 5 hektarów. Ograniczenie to nie dotyczy dotąd istniejących gospodarstw nasiennych i szkółkarskich, których obszar może wynosić do 20 hektarów.

Art. 11. Obszar użytków rolnych działek dla osadników rybackich i pracowników zatrudnionych w gospodarstwach leśnych i rybnych nie może przekraczać 3 hektarów. Obszar użytków rolnych działek dla rzemieślników wiejskich nie może przekraczać 2 hektarów. Obszar użytków rolnych pozostałych kategorii działek pracowniczych nie może przekraczać 1 hektara.

Art. 12. 1. Szczegółowe zasady stosowania norm, przewidzianych w art. 9 — 11. ustali rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Ziem Odzyskanych.

2. Normy, przewidziane w art. 9 — 11, mogą być w drodze uchwały Rady Ministrów w poszczególnych przypadkach lub na poszczególnych obszarach Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska podwyższone nie więcej jednak niż o ⅓.

Art. 13. Gospodarstwa rolne nieżywotne mogą być uzupełnione w ramach norm przewidzianych w czterech artykułach poprzedzających.

Rozdział III.

Nabywcy.

Art. 14. 1. Nabywcami gospodarstw (działek) mogą być obywatele polscy, którzy przybyli na obszar Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska w ramach akcji osiedleńczej, kierowanej przez władze państwowe, bądź posiadają grunty rolne za zgodą władz państwowych.

2. Mogą być również nabywcami gospodarstw rolnych (działek) te spośród osób stale zamieszkałych przed dniem 1 stycznia 1945 r. na obszarze Ziem Odzyskanych, które uzyskały lub uzyskają obywatelstwo polskie.

Art. 15. 1. Osoby ubiegające się o nabycie gospodarstw rolnych (ogrodniczych) winny wykazać, że:

1) posiadają praktyczne przygotowanie do prowadzenia gospodarstwa rolnego (ogrodniczego) oraz, że praca na roli stanowi ich główny zawód, albo

2) posiadają fachowe wykształcenie rolnicze.

2. Wymogów przewidzianych w ust. 1 nie stosuje się do niepełnoletnich.

Art. 16. Nie mogą otrzymać gospodarstw (działek) osoby skazane prawomocnym wyrokiem za występek, polegający na uchylaniu się od służby wojskowej, za zbrodnię lub zbrodnię wojskową oraz skazane prawomocnym wyrokiem za występek przewidziany w art. 38 lub 39 niniejszego dekretu.

Art. 17. W trybie niniejszego dekretu jedna osoba może nabyć tylko jedno gospodarstwo (działkę). Małżeństwo sądownie nierozłączone uważa się za jednego uprawnionego. Rodziców wraz z pozostającymi przy nich niepełnoletnimi dziećmi uważa się za jednego uprawnionego.

Art. 18. 1. Pierwszeństwo do otrzymania gospodarstwa (działki) mają:

1) zdemobilizowani żołnierze i inwalidzi wojska polskiego, którzy brali udział w walkach o Polskę, oraz uczestnicy walk partyzanckich o Polskę z wyjątkiem tych, którzy występowali przeciwko Polsce Demokratycznej;

2) funkcjonariusze służby bezpieczeństwa, którzy w związku ze służbą w obronie demokratycznych zasad ustroju Państwa Polskiego zostali inwalidami;

3) wdowy i sieroty po żołnierzach i uczestnikach walk partyzanckich poległych w walkach o Polskę jako też wdowy i sieroty po funkcjonariuszach służby bezpieczeństwa, którzy polegli w związku ze służbą w obronie demokratycznych zasad ustroju Państwa Polskiego, oraz osoby, których jedynymi żywicielami byli wymienieni żołnie-

rze, uczestnicy walk partyzanckich i funkcjonarusze służby bezpieczeństwa;

4) repatrianci;

5) właściciele gospodarstw małorolnych i karłowatych, znajdujących się na obszarach Państwa Polskiego poza obszarem Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska.

2. Osoba, która została wprowadzona przez władze państwowe w posiadanie gruntu na obszarze Ziem Odzyskanych lub b. Wolnego Miasta Gdańska, ma pierwszeństwo do nabycia gospodarstwa (działki), utworzonego z tych gruntów lub ich części, bez względu na pierwszeństwo osób, wymienionych w ust. 1.

Art. 19. Rozporządzenie Ministra Ziem Odzyskanych oraz Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego we właściwym dla nich zakresie działania, może ograniczyć zastosowanie pierwszeństwa osób, wymienionych w ust. 1 pkt 1—3 artykułu poprzedzającego, do obszarów niektórych powiatów Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska.

Art. 20. Ministrowie: Ziem Odzyskanych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Żeglugi i Handlu Zagranicznego oraz Odbudowy ustalą obszary nadmorskie, na których zapas ziemi winien być przeznaczony w całości lub częściowo na tworzenie osad rybackich.

Rozdział IV.

Cena gospodarstw (działek) i jej spłata.

Art. 21. 1. Gospodarstwa (działki) nabywa się odpłatnie za cenę odpowiadającą szacunkowi składników gospodarstwa (działki).

2. Szacunek gruntów ustala się w wysokości równej przeciętnemu rocznemu urodzajowi z danego obszaru ziemi, przy czym jako przeciętny urodzaj dla gruntów średniej jakości przyjmuje się 15 centnarów metrycznych żyta z jednego hektara.

3. Ministrowie: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ziem Odzyskanych określą w drodze rozporządzenia odpowiednio do normy ust. 2 zasady ustalenia przeciętnego urodzaju dla gruntów o jakości innej, niż średnia. Rozporządzenie wymienionych Ministrów, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustali zasady szacunku budynków oraz inwentarza żywego i martwego.

Art. 22. Osadnikom wojskowym, korzystającym z pierwszeństwa przewidzianego w art. 18 ust. 1 pkt 1, odlicza się od ceny przypadającej za gospodarstwo (działkę) równowartość gospodarstwa o obszarze 10 hektarów użytków rolnych średniej jakości. Wysokość tej równowartości ustalą Ministrowie: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej i Skarbu.

Art. 23. 1. Osobom, które w związku z wojną rozpoczętą we wrześniu 1939 r. utraciły gospodarstwa rolne na tych terenach Rzeczypospolitej Polskiej w jej granicach przedwojennych, które nie weszły w skład obecnego obszaru Państwa, o ile osoby te stale zamieszkiwały na tych terenach przed dniem 1 września 1939 r., jak również osobom, które na mocy umów międzynarodowych, zawartych przez Państwo Polskie, mają otrzymać ekwiwalent wzamian za mienie pozostawione za granicą, — zarachowuje się na pokrycie ceny nabycia gospodarstwa (działki) wartość utraconego (pozostawionego) gospodarstwa.

2. Rozporządzenie Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ziem Odzyskanych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, określi zasady ustalenia mienia, którego równowartość podlega zarachowaniu stosownie do przepisów ustępu poprzedzającego, oraz szacunku tego mienia, władze powołane do wykonania tych czynności, sposób postępowania przed tymi władzami i terminy, w jakich należy zgłaszać uprawnienia wynikające z ustępu poprzedniego pod sankcją utraty tych uprawnień.

Art. 24. 1. Rozporządzenie Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ziem Odzyskanych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustali termin i tryb spłaty należności za nabyte gospodarstwa (działki), a w szczególności rodzaj i wysokość ulg dla osadników zagospodarowujących się za pośrednictwem spółdzielni parcelacyjno - osadniczych oraz zagospodarowujących się w szczególnie trudnych warunkach.

2. Na poczet spłaty ceny nabycia mogą być pobrane zaliczki przed przeniesieniem prawa własności gospodarstwa (działki).

3. Należności, przewidziane w niniejszym artykule, podlegają ściągnięciu w trybie przewidzianym dla realizacji należności publiczno - prawnych.

Rozdział V.

Akt nadania i przeniesienia prawa własności nadanych gospodarstw (działek).

Art. 25. 1. Wyznaczenie nabywcy gospodarstwa (działki) następuje w drodze orzeczenia wła-

ściwej władzy, zwanego w dalszym ciągu aktem nadania.

2. Nadawać można gospodarstwa (działki) fizycznie wydzielone lub jeszcze nie wydzielone. W tym ostatnim przypadku akt nadania powinien wskazywać nieruchomość, z której grunty przynależne do gospodarstwa (działki) mają być wydzielone, ze wskazaniem, jakiemu obszarowi przeciętnej jakości gruntów, wchodzących w skład tej nieruchomości, odpowiadać ma rozmiar nadanego gospodarstwa (działki).

Art. 26. 1. Osoba, która otrzyma akt nadania gospodarstwa (działki) fizycznie wydzielonego, ma prawo do objęcia tego gospodarstwa w posiadanie celem korzystania i pobierania z niego bezpłatnie pożytków.

2. Osoby, które otrzymały akty nadania gospodarstw (działek) fizycznie jeszcze nie wydzielonych z większej nieruchomości, mają prawo do prowizorycznego przyznania im całości lub części tej nieruchomości we wspólne posiadanie z tym, że objęty w posiadanie obszar nie może przekraczać łącznego obszaru gruntu wskazanego w aktach nadania tych osób. Z posiadaniem łączy się również prawo do korzystania i pobierania bezpłatnie pożytków z tej części nieruchomości.

3. Na wniosek osób, wskazanych w ust. 2, grunty oddane im we wspólne posiadanie mogą być prowizorycznie między nie podzielone w stosunku do obszaru wskazanego w poszczególnych aktach nadania. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio do prowizorycznego wydzielenia części gruntu jednemu zainteresowanemu.

Art. 27. Prawa wynikające z aktu nadania mają charakter osobisty, są niezbywalne i nie dziedziczne. W razie śmierci osoby, która uzyskała akt nadania, jeżeli śmierć ta nastąpiła przed orzeczeniem o wykonaniu aktu nadania (art. 31), członkowie rodziny, którzy ze zmarłym pozostawali we wspólnocie gospodarczej, mają pierwszeństwo przed wszystkimi innymi osobami do otrzymania tego samego gospodarstwa (działki) w trybie niniejszego dekretu.

Art. 28. 1. Osoba, która otrzymała akt nadania, obowiązana jest prowadzić swe gospodarstwo osobiście lub przez członków rodziny, żyjących z nią razem we wspólnocie gospodarczej.

2. Niezastosowanie się do obowiązku wskazanego w ust. 1 uzasadnia cofnięcie aktu nadania. W tym przypadku podlega zwrotowi wartość nakładów koniecznych i użytecznych, których posiadacz dokonał w czasie korzystania z gospodarstwa (działki).

3. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministra Ziem Odzyskanych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustali władze właściwe do orzekania w sprawie zwrotu nakładów przewidzianego w ust. 2 oraz tryb postępowania przed tymi władzami.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do nabywców niepełnoletnich.

Art. 29. Osoba, która otrzymała akt nadania, może do czasu wydania orzeczenia o wykonaniu aktu nadania (art. 31) zrzec się nadanego jej gospodarstwa (działki), z obowiązkiem przekazania go właściwej władzy administracji ogólnej jako władzy ziemskiej.

Art. 30. 1. Przed przeniesieniem prawa własności nadanego gospodarstwa (działki) na nabywcę (art. 31) ustala się cenę tego gospodarstwa (działki). Jeżeli gospodarstwo (działka) w chwili nadania nie było jeszcze fizycznie wydzielone, ustalenie ceny następuje po lub równocześnie z określeniem jego granic.

2. Ustalenie ceny nabycia i określenia granic nadanego gospodarstwa (działki), następuje w drodze odrębnego orzeczenia władzy.

Art. 31. 1. Przeniesienie prawa własności nadanego gospodarstwa (działki) na nabywcę następuje w drodze orzeczenia, zwanego orzeczeniem o wykonaniu aktu nadania.

2. W orzeczeniu o wykonaniu aktu nadania należy wymienić: akt nadania, osobę nabywcy oraz przedmiot i warunki nabycia gospodarstwa (działki).

3. Orzeczenie o wykonaniu aktu nadania jest ostateczne.

Art. 32. Do ujawnienia prawa własności nieruchomości, nadanych w trybie przepisów niniejszego dekretu, w księgach hipotecznych (gruntowych) stosuje się odpowiednio przepisy o wpisywaniu do ksiąg hipotecznych (gruntowych) prawa własności nieruchomości przejętych na cele reformy rolnej z tą zmianą, że podstawą wpisu w księdze hipotecznej jest odpis prawomocnego orzeczenia o wykonaniu aktu nadania.

Rozdział VI.

Właściwość władz powołanych do orzekania w trybie niniejszego dekretu.

Art. 33. Władzami właściwymi w rozumieniu niniejszego dekretu są władze administracji ogólnej oraz powołane przy tych władzach powia-

towe i wojewódzkie komisje osadnictwa rolnego.

Art. 34. Do zakresu działania władz administracji ogólnej, działających jako władze osiedleńcze, należy dokonywanie wszelkich czynności w wykonaniu niniejszego dekretu, o ile dekret ten lub wydane na jego podstawie rozporządzenia nie stanowią inaczej.

Art. 35. Do zakresu działania władzy administracji ogólnej jako władzy ziemskiej należy wydawanie orzeczeń, przewidzianych w art. 30 i 31 niniejszego dekretu oraz w rozporządzeniach wydanych na podstawie niniejszego dekretu, tudzież wykonywanie czynności niezbędnych dla przygotowania gospodarstw (działek) do ich nadania.

Art. 36. 1. Do zakresu działania komisji osadnictwa rolnego należy orzekanie:

1) o nadaniu gospodarstwa (działki), nie wyłączając budynków i inwentarza (akt nadania);
2) o cofnięciu aktu nadania.

2. Nadto komisjom osadnictwa rolnego mogą być zlecone inne czynności stosownie do rozporządzeń wydanych na mocy niniejszego dekretu.

Art. 37. Rozporządzeniem Ministrów: Ziem Odzyskanych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych ustali skład komisji osadnictwa rolnego, ich właściwość, tryb postępowania przed tymi komisjami oraz właściwość rzeczową władzy administracji ogólnej jako władzy ziemskiej w przedmiocie postępowania w trybie niniejszego dekretu.

DZIAŁ III.

Przepisy karne.

Art. 38. Kto po otrzymaniu aktu nadania gospodarstwa (działki) i objęciu tego gospodarstwa w posiadanie opuszcza je, nie przekazawszy właściwej władzy (art. 29),

podlega karze aresztu do lat 2 i grzywny, albo jednej z tych kar.

Art. 39. Kto, wykonując uprawnienia wynikające z aktu nadania, przewidzianego w ar. 26, obniża wartość i zdolność produkcyjną gospodarstwa (działki), z którego korzysta,

podlega karze więzienia do lat 2.

Art. 40. 1. Ściganie przestępstw, przewidzianych w art. 38—39 następuje na wniosek powiatowej komisji osadnictwa rolnego.

2. Prawomocny wyrok skazujący za przestępstwo, wskazane w art. 16 niniejszego dekretu, popełnione po otrzymaniu aktu nadania, stanowi podstawę do cofnięcia aktu nadania gospodarstwa (działki).

DZIAŁ IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 41. 1. Nieruchomości ziemskie, stanowiące własność osób, które uzyskały obywatelstwo polskie w trybie ustawy z dnia 28 kwietnia 1946 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego osób narodowości polskiej zamieszkałych na obszarze Ziem Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 106), przejmuje się na własność Państwa i włącza do zapasu ziemi, określonego w art. 1, jeśli po opuszczeniu jej przez właściciela i osoby prawa jego reprezentujące nieruchomość ta z mocy zarządzenia właściwej władzy lub za jej zezwoleniem została przed wejściem w życie niniejszego dekretu objęta w posiadanie przez inną osobę.

2. Przepis art. 18 ust. 2 znajduje tu odpowiednie zastosowanie.

Art. 42. Również mogą być przejęte na własność Państwa i włączone do zapasu ziemi, określonego w art. 1, nieruchomości ziemskie, które w dniu wejścia w życie niniejszego dekretu nie znajdują się w posiadaniu dotychczasowych właścicieli lub osób prawa ich reprezentujących.

Art. 43. Dotychczasowi właściciele nieruchomości ziemskich, o których mowa w dwóch artykułach poprzedzających, mają prawo do odpowiedniego odszkodowania w naturze w drodze bezpłatnego nadania im gospodarstwa (działki) w trybie niniejszego dekretu.

Art. 44. Rozporządzenie Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ziem Odzyskanych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustali władze powołane do orzekania o przejęciu na własność Państwa nieruchomości ziemskich, wymienionych w art. 41 i 42, oraz do orzekania o przyznaniu przewidzianego w art. 43 odszkodowania w naturze, tudzież tryb postępowania przed tymi władzami i sposób wymiaru odszkodowania.

Art. 45. Rozporządzenia oparte na przepisach niniejszego dekretu — jeśli ich moc obowiązująca rozciągać się ma na obszar byłego Wolnego Miasta Gdańska — będą wydawane przez Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych, ilekroć dekret niniejszy odnośnie obszaru Ziem Odzyskanych przewiduje w zakresie wydawania rozporządzeń uprawnienia Ministra Ziem Odzyskanych.

Art. 46. Wykonanie niniejszego dekretu poruczа się Ministrom: Ziem Odzyskanych, Administracji Publicznej oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, każdemu w ich zakresie działania, w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami.

Art. 47. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc prawną na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolntgo Miasta Gdańska sprzeczne z przepisami niniejszego dekretu przepisy dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 3, poz. 13) oraz dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87).

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka - Morawski

w/z Minister Ziem Odzyskanych:

Jan Wasilewski

Minister Administracji Publicznej:

Władysław Kiernik

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Bolesław Podedworny

Minister Obrony Narodowej:

Michał Żymierski
Marszałek Polski

w/z Minister Skarbu:

Tadeusz Dietrich

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:

Stefan Jędrychowski

Minister Leśnictwa:

Stanisław Tkaczow

Minister Odbudowy:

Michał Kaczorowski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

Stefan Radkiewicz

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 14 października 1946 r. Nr 49, poz. 279).

213

DEKRET

z dnia 19 września 1946 r.

o *zmianie przepisów* o *opłatach* od *uprawnień górniczych.*

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Opłaty od własności górniczej, przewidziane w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1932 r. o opłatach od uprawnień górniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 543), oraz opłaty od wyłączności poszukiwań górniczych, przewidziane w art. 5 tegoż rozporządzenia, podwyższa się dziesięciokrotnie.

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu poruсza się Ministrowi Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1946 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka - Morawski

Minister Przemysłu:

Hilary Minc

w/z Minister Skarbu:

Tadeusz Dietrich

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 14 października 1946 r. Nr 49, poz. 280).

214

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 24 sierpnia 1946 r.

o funduszu amortyzacyjnym w przedsiębiorstwach państwowych.

Na podstawie art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 4 czerwca 1946 r. o podziale zysku i pokrywaniu strat w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 216) zarządzam, co następuje:

§ 1. W każdym przedsiębiorstwie państwowym, podlegającym przepisom dekretu z dnia 4 czerwca 1946 r. o podziale zysku i pokrywaniu strat w przedsiębiorstwach państwowych, tworzy się w drodze okresowo dokonywanych wpłat fundusz amortyzacyjny, przeznaczony na wyrównanie ubytków wartości majątku przedsiębiorstwa, wynikających na skutek zużycia lub demodernizacji.

§ 2. Wysokość rocznych wpłat na fundusz amortyzacyjny powinna odpowiadać wysokości rocznych odpisów amortyzacyjnych, dokonywanych w danym przedsiębiorstwie. Wpłaty dokonywane będą w zasadzie na okresy miesięczne. W przypadkach uzasadnionych charakterem wytwórczości obliczenie dokonywane będzie za okresy dłuższe.

§ 3. Wysokość rocznych odpisów amortyzacyjnych, wysokość i terminy wpłat na fundusz amortyzacyjny oraz okresy, za które wpłaty te będą obliczane, ustalą zarządzenia wydane przez Ministra Skarbu w porozumieniu z zainteresowanym Ministrem i Prezesem Centralnego Urzędu Planowania.

§ 4. Kwoty wpłat na fundusz amortyzacyjny, obliczone w myśl §§ 2 i 3, będą wpłacane przez przedsiębiorstwo do Banku Gospodarstwa Krajowego na specjalny rachunek lokacyjny danego przedsiębiorstwa.

§ 5. Kwoty wpłacone na specjalny rachunek lokacyjny (§ 4) mogą być użyte przez przedsiębiorstwo wyłącznie na spłatę kapitału dłużnego pożyczek inwestycyjnych, zaciągniętych przez przedsiębiorstwo.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 14 października 1946 r. Nr 49, poz. 282).

215

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA LEŚNICTWA

z dnia 24 września 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz za zgodą Prezesa Rady Ministrów o uposażeniu funkcjonariuszów administracji lasów państwowych.

Na podstawie art. 38 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 września 1936 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 533) zarządza się, co następuje:

§ 1. Funkcjonariusze administracji lasów państwowych otrzymują uposażenie zasadnicze według następującej tabeli:

Grupa uposażenia	złotych miesięcznie
1	8.000
2	6.000
3	5.000
4	4.200
5	3.800
6	3.400
7	3.100
8	2.800
9	2.600
10	2.400
11	2.200
12	2.000

§ 2. Funkcjonariusze pełniący służbę na obszarze m. st. Warszawy otrzymują dodatek lokalny w wysokości:

Grupa uposażenia	złotych miesięcznie
1	750
2	650
3	620
4	600
5	550
6	520
7	500
8	450
9	420
10	400
11	350
12	320

§ 3. Funkcjonariusze, pełniący służbę na obszarze miasta i powiatu gdańskiego, miasta Gdyni, powiatu morskiego oraz Ziem Odzyskanych z wyjątkiem powiatu gliwickiego, bytomskiego i zabrskiego, otrzymują dodatek lokalny w wysokości następującej:

Grupa uposażenia	złotych miesięcznie
1	2.000
2	1.800
3	1.600
4	1.500
5	1.400
6	1.300
7	1.200
8	1.100
9	1.000
10	900
11	800
12	700

§ 4. Funkcjonariusze administracji lasów państwowych, zajmujący stanowiska wymienione w § 5, otrzymują dodatek służbowy według następujących stawek:

Stawka dodatku	złotych miesięcznie
I	2.000
II	1.200
III	1.000
IV	600
V	500
VI	300

§ 5. Dodatki służbowe przysługują funkcjonariuszom, zajmującym wymienione niżej stanowiska według następujących stawek:

Stanowisko	Stawka
a) Dyrektor Lasów Państwowych, Dyrektor Instytutu badawczego Leśnictwa	I
b) Wicedyrektor Instytutu Badawczego Leśnictwa, Kierownik Biura Dyrekcji Lasów Państwowych, Kierownik Oddziału Instytutu Badawczego Leśnictwa, Zakładu i Biblioteki Instytutu Badawczego Leśnictwa, Kierownik Gimnazjum Leśnego lub Leśnego Ośrodka Szkoleniowego	II
c) Kierownik Oddziału, Inspektor w Dyrekcji Lasów Państwowych, Kierownik Stacji, Laboratorium w Instytucie Badawczym Leśnictwa, Komisarz Straży Leśnej	III
d) Nadleśniczy, Kierownik jednostki organizacyjnej szczególnej, Kierownik Zarządu Kolei Leśnych, Nauczyciel Gimnazjum Leśnego lub Leśnego Ośrodka Szkoleniowego, Kierownik Internatu Gimnazjum Leśnego lub Leśnego Ośrodka Szkoleniowego (w zależności od wielkości, znaczenia i innych właściwości obiektów lub jednostek organizacyjnych, przy których pełnią swoją służbę . .	IV—V
e) Kierownik Zakładu Przemysłowego (w zależności od wielkości, znaczenia i innych właściwości zarządzanego obiektu . .	III—V
f) Kierownik Drużyny Urządzenia Lasów lub Drużyny Pomiarowej w Dyrekcji Lasów Państwowych, Starszy Asystent Instytutu Badawczego Leśnictwa, Kierownik Sekretariatu, Intendentury lub Parku Samochodowego w Dyrekcji Lasów Państwowych	IV
g) Adiunkt Leśny, Adiunkt Przemysłowy, Zawiadowca Kolejki Leśnej, Zawiadowca Działu w Zakładzie Przemysłowym, Starszy Przodownik Straży Leśnej (Zastępca Komisarza Straży Leśnej) (w zależności od wielkości, znaczenia i innych właściwości obiektów lub jednostek organizacyjnych, przy których pełnią swoją służbę)	V—VI
h) Leśniczy służby wewnętrznej i Instruktor	VI

§ 6. Funkcjanariusze administracji lasów państwowych otrzymują dodatek rodzinny w wysokości i na zasadach, stosowanych względem funkcjonariuszów państwowych.

§ 7. Zaszeregowania funkcjonariuszów administracji lasów państwowych do odpowiednich grup uposażenia zasadniczego, ustalonego niniejszym rozporządzeniem, dokonają właściwe organy administracji lasów państwowych w ten sposób, że funkcjonariuszów, posiadających obecnie grupy uposażenia administracji lasów państwowych, ustalone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 67), zaszeregują następująco do ustalonych w § 1 grup uposażenia:

Grupa uposażenia ustalona rozp. R. M. z dn. 20. I. 1934 r.	Grupa uposażenia w § 1
16	12
15	12
14	12
13	12
12	11—12
11	10—11
10	9—10
9	8—9
8	7—8
7	6—7
6	5—6
5	4—5
4	3—4
3	2—3
2	2
1	1

§ 8. W sprawach, nieuregulowanych niniejszym rozporządzeniem, pozostają w mocy przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1934 r. o uposażeniu funkcjonariuszów administracji lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 67).

§ 9. Użytkowanie gruntów państwowego gospodarstwa leśnego przez osoby, wymienione w § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 67), podlega opłatom, których wysokość zostanie określona odrębnym zarządzeniem.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1946 r.

Minister Leśnictwa:

Stanisław Tkaczow

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 14 października 1946 r. Nr 49, poz. 283).

216

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 19 września 1946 r.

o sprostowaniu błędów: w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów w sprawie Państwowej Komisji Lokalowej i wojewódzkich komisyj lokalowych i w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie tymczasowego podziału administracyjnego Ziem Odzyskanych.

Na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 i 4 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 września 1935 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 423 i z 1945 r. Nr 55, poz. 305) prostuje się następujące błędy:

1) w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 maja 1946 r. w sprawie Państwowej Komisji Lokalowej i wojewódzkich komisyj lokalowych (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 157) w § 1 pkt c) zamiast „Przemysłu" powinno być „Odbudowy. Przemysłu";

2) w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 maja 1946 r. w sprawie tymczasowego podziału administracyjnego Ziem Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 177) w § 2 ust. 3 zamiast „wałbrzycki" powinno być „wałbrzyski".

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka - Morawski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 10 października 1946 r. Nr 47, poz. 273)

217

INSTRUKCJA

Ministrów: Skarbu oraz Poczt i Telegrafów
z dnia 31 lipca 1946 r.

w sprawie sprzedaży znaków stemplowych przez urzędy pocztowe.

Na podstawie art. 18 i 176 ustęp drugi ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404) zarządza się co następuje:

1) Wprowadza się sprzedaż znaków stemplowych w urzędach pocztowo - telegraficznych na terenie całego kraju. W rozumieniu niniejszej instrukcji urzędem pocztowo - telegraficznym jest także agencja pocztowo - telegraficzna.

2) Znaki stemplowe do sprzedaży w urzędach pocztowo-telegraficznych otrzymuje Zarząd Pocztowy (Główna Składnica Materiałów Pocztowych) z Ministerstwa Skarbu (Dep. I. Wydział Budżetowo - Gospodarczy — Referat Znaków Wartościowych).

3) Odbiór znaków stemplowych uskuteczniać będzie Główna Składnica Materiałów Pocztowych komisyjnie, na podstawie karty zamówienia (druk Nr 705 z odpowiednią zmianą w tytule i napisach na stronie pierwszej). Otrzymane tudzież odesłane znaki stemplowe Główna Składnica Materiałów Pocztowych zapisuje do rachunku przychodu i rozchodu znaczków i druków płatnych (druk Nr 706).

4) Pierwszą partię znaków stemplowych otrzyma Główna Składnica Materiałów Pocztowych zaliczkowo. Po upływie każdego miesiąca kalendarzowego w terminie do dnia 15-go następnego miesiąca Dyrekcje Okręgu Poczt i Telegrafów przelewać będą na konto czekowe Ministerstwa Poczt i Telegrafów w Pocztowej Kasie Oszczędności (konto 1—3000) całkowitą sumę uzyskaną ze sprzedaży znaków stemplowych (łącznie z prowizją). Ministerstwo Poczt przelewać będzie w terminie do dnia 20-go każdego miesiąca na konto czekowe Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu w Pocztowej Kasie Oszczędności (konto 1—2000) sumę uzyskaną ze sprzedaży znaków stemplowych po potrąceniu przypadającej prowizji.

Główna Składnica Materiałów Pocztowych zamawiać będzie w Ministerstwie Skarbu (Dep. I. Wydział Budżetowo - Gospodarczy, Referat Znaków Wartościowych) znaki stemplowe na taką sumę, na jaką zostały rozsprzedane w poprzednim miesiącu.

5) Za sprzedaż znaków stemplowych Zarząd Pocztowy otrzymuje od Ministerstwa Skarbu prowizję od wartości sprzedanych znaków stemplowych w wysokości 3%.

6) Zarząd Pocztowy odpowiada za wartość otrzymanych do sprzedaży znaków stemplowych z wyjątkiem udowodnionych wypadków zniszczenia znaków stemplowych wskutek pożaru oraz wypadków siły wyższej.

7) Znaki stemplowe nieużywane, które wskutek uszkodzeń stały się niezdatne do użytku, podlegają wymianie na znaki stemplowe tej samej wartości i tego samego rodzaju.

Urzędy pocztowo - telegraficzne odsyłają znaki stemplowe niezdatne do użytku lub wycofane do właściwych Okręgowych Składnic Materiałów Pocztowych w sposób ustalony dla odsyłania znaczków pocztowych i druków płatnych. Okręgowe Składnice Materiałów Pocztowych odsyłają znaki stemplowe uszkodzone lub wycofane do Głównej Składnicy Materiałów Pocztowych, ta zaś wymienia je w Ministerstwie Skarbu (Dep. I. — Wydział Budżetowo-Gospodarczy — Referat Znaków Wartościowych), w terminie od 10 — 20 marca, czerwca, września i grudnia.

8) Sprzedanych znaków stemplowych urzędy pocztowo-telegraficzne nie mogą przyjmować do wymiany.

9) Organy Kontroli Skarbowej mają prawo przeprowadzać rewizję w urzędach pocztowo-telegraficznych co do obrotu znakami stemplowymi. Rewizja ta polegać będzie na sprawdzaniu ilości, rodzaju i jakości znaków stemplowych, znajdujących się w urzędzie pocztowo-telegraficznym, na skontrolowaniu odpowiedniej pozycji odnośnie znaków stemplowych w rachunku znaczków i druków płatnych oraz na porównaniu wpływów uzyskanych ze sprzedaży, a wykazanych w rachunku z odnośnymi sumami dziennymi, zarachowanymi w ogólnym rachunku miesięcznym.

10) Do sprzedaży wprowadza się znaki stemplowe wartości: 1, 3, 5, 10, 15, 25, 50 i 100 zł.

11) Znaki stemplowe będą urzędy pocztowo-telegraficzne sprzedawały po cenach nominalnych (wydrukowanych na znakach).

12) Zamówienia znaków stemplowych sporządzają Okręgowe Składnice Materiałów Pocztowych i przesyłają Głównej Składnicy na druku Nr 705 (z odpowiednią zmianą napisów na stronie tytułowej), którego część pierwsza stanowi pokwitowanie

dla Głównej Składnicy Materiałów Pocztowych, a część druga dla zamawiającej Okręgowej Składnicy Materiałów Pocztowych.

13) Ewidencję szczegółową znaków stemplowych prowadzą Okręgowe Składnice Materiałów Pocztowych za pomocą druku Nr 706 („Rachunek przychodu i rozchodu znaczków i druków płatnych").

14) Zamówienia na znaki stemplowe uskuteczniają urzędy pocztowo-telegraficzne za pomocą druku Nr 705 (z odpowiednią zmianą napisów na stronie tytułowej), którego część pierwsza jest zamówieniem właściwym i zarazem pokwitowaniem urzędu pocztowo-telegraficznego z odbioru, a część druga wykazem wysłanych znaków stemplowych dla Okręgowej Składnicy Materiałów Pocztowych, który urząd pocztowo-telegraficzny otrzymuje z przesyłką znaków stemplowych.

15) Obrót znakami stemplowymi urzędy pocztowo-telegraficzne wykazywać będą w rachunku znaczków i druków płatnych (druk Nr 659).

16) Znaki stemplowe należy przechowywać pod zamknięciem w kasie i traktować je tak, jak gotówkę.

17) Pierwszy zapas znaków stemplowych dla poszczególnych urzędów pocztowo - telegraficznych będzie rozesłany bez zapotrzebowania.

Wszystkie druki niezbędne przy wykonywaniu czynności przewidzianych w niniejszej instrukcji sporządza Zarząd Pocztowy własnym kosztem.

18) Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 września 1946 r.; z dniem tym traci moc obowiązującą instrukcja wydana przez Ministra Skarbu i Ministra Poczt i Telegrafów w sprawie sprzedaży znaków stemplowych przez urzędy pocztowe (Dz. Urz. Min. P. i T. Nr 18, poz. 138 z dnia 24 września 1932 r. oraz Monitor Polski Nr 224 poz. 257 z 1932 r.)

Minister Skarbu

K. Dąbrowski

Minister Poczt i Telegrafów

Dr Józef Putek

(Przedruk z Monitora Polskiego z dnia 12 października 1946 r. Nr 105, poz. 194).

218

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 27 września 1946 r. L.D.V./3-4/83/46

w sprawie potrącalności świadczeń na rzecz odbudowy Warszawy.

Do

wszystkich Izb Skarbowych,
Urzędów Skarbowych (Rewizyjnych)

Uwzględniając znaczenie gospodarcze świadczeń ponoszonych na rzecz odbudowy Warszawy, Ministerstwo Skarbu poleca zaliczać do kosztów uzyskania przychodu podlegających potrąceniu na podstawie art. 10 dekretu o podatku dochodowym (Dz. U R. P. Nr 2 z 1946 r. poz. 14) należycie udokumentowane ofiary poniesione w 1946 r. przez prowadzących prawidłowe księgi handlowe podatników podatku dochodowego na rzecz odbudowy Warszawy.

Podsekretarz Stanu

T. Dietrich

219

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 1 października 1946 r. L.D.V. 4-7/16/46. (Nr 481).

w sprawie ustalenia ryczałtów wartości pieniężnej świadczeń w naturze, wydawanych w granicach norm układu zbiorowego pracy pracownikom, zatrudnionym w gospodarstwach rolnych.

Do
Izb Skarbowych i Urzędów Skarbowych

I. Wobec znacznej rozpiętości w cenach wolnego rynku w sprzedaży spożywcom, ustalanych przez niektóre Izby Skarbowe dla składników świadczeń w naturze, wydawanych pracownikom, zatrudnionym w gospodarstwach rolnych w granicach norm układu zbiorowego pracy dla robotników rolnych na rok 1946/47, zawartego pomiędzy Związkiem Zawodowym Robotników Rolnych Rzeczypospolitej

Polskiej a Państwowym Funduszem Ziemi — Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 2 ust. 6 dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń, zmienionego dekretem z dnia 12 czerwca 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 187) ustala jednolicie dla całego Państwa na czas od dnia 1 lipca 1946 r. do dnia 31 grudnia 1946 r. ryczałty wartości pieniężnej świadczeń w naturze, wydawanych wyżej wymienionym pracownikom w granicach norm układu zbiorowego pracy, jak następuje:

Grupa I. *dla ordynariuszy,* t. j. karbowych, włodarzy, gumiennych, fornali, luzaków (ręczniaków), stajennych, stróżów i pastuchów:
wartość pieniężna świadczeń w naturze z uwzględnieniem 50% cen wolnorynkowych (Cz. II pkt. 7 okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 12. VI. 1946 r. Nr D.V. 4-7/11/46 wynosi misięcznie . . . 2.100 zł

Grupa II. *dla rzemieślników* t. j. kowali, stelmachów, stolarzy, ślusarzy, mechaników, rymarzy, szoferów folwarcznych, ogrodników, chmielarzy, rybaków, szwajcarów itp. stałych wykwalifikowanych robotników miesięcznie wynosi . . 2.200 zł

Grupa III. *dla pracowników administracyjnych,* t. j. magazynierów i pisarzy, wartość pieniężna świadczeń w naturze z uwzględnieniem 50% cen wolnorynkowych (Cz. II pkt. 7 okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 12. VI. 1946 r. Nr D. V. 4-7/11/46 wynosi miesięcznie . . . . . 2.200 zł

Grupa IV. *dla komorników* t. j. pracowników folwarcznych, wartość pieniężna świadczeń w naturze z uwzględnieniem 50% cen wolnorynkowych (Cz. II pkt. 7 okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 12. VI.1946 r. Nr D. V. 4-7/11/46 wynosi miesięcznie . . . . 1.300 zł

Grupa V. *dla płatnych dziennie stałych robotników* dniówkowych (domownicy ordynariuszów, rzemieślników i komorników z pełną zdolnością do pracy, z którymi zawarto umowę o stałe wykonywanie robót rolnych), robotników sezonowych (robotnicy którzy zobowiązują się do wykonywania robót rolnych w sezonie) i miejscowych robotników sezonowych (robotnicy, nie zajmujący mieszkań służbowych, a będący na własnym utrzymaniu):
wartość pieniężna świadczeń w naturze z uwzględnieniem 50% cen wolnorynkowych (Cz. II pkt. 7 okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 12 czerwca 1946 r. Nr D. V. 4-7/11/46 wynosi dziennie . . . od 13 do 55 zł.

II. Ryczałty obejmują następujące składniki świadczeń w naturze, otrzymywanych *w ciągu roku* przez pracowników I-szej grupy w granicach norm układu zbiorowego pracy na rok 1946/47:

1) 16 q zboża w tym:
 a) 10 q żyta + 10% na przemiał = 11 q
 b) 4 q pszenicy + 10% „ = 4,4 q
 c) 2 q jęczmienia + 10% „ = 2,2 q

2) 60 arów ziemi pod ziemniaki, kapustę i ogrodowiznę lub 60 q ziemniaków,

3) utrzymanie 2 krów lub mleko w ilości:
 a) 3 ltr. dziennie przez 6 mies. zimowych
 b) 4 ltr. „ „ 6 „ letnich

4) utrzymanie dowolnej ilości trzody chlewnej w granicach istniejącego pomieszczenia w chlewach służbowych,

5) 13 jednostek opałowych,

6) mieszkanie składające się z 2-ch izb (pokój z kuchnią).

Pracownicy II, III i IV grupy otrzymują takie same świadczenia, jak pracownicy grupy I z tym, że pracownicy II i III grupy pobierają żyta więcej o 2,2 q, zaś pracownicy grupy IV pobierają połowę świadczeń wymienionych w pkt. 1) 2) 3) oraz pełne świadczenia wymienione w pkt. 4) 5) 6).

Pracownicy grupy V otrzymują w naturze następujące świadczenia:

a) stali robotnicy dniówkowi — dzienne wynagrodzenie w zbożu i ziemniakach,

b) robotnicy sezonowi — dzienne wynagrodzenie w zbożu i ziemniakach, wspólne mieszkanie o wartości 3 zł, od których 50% stanowi 1,50 zł dziennie, oraz zagwarantowane co do jakości wyżywienie w stołówce o dziennej wartości 26 zł,

c) miejscowi robotnicy sezonowi — dzienne wynagrodzenie w zbożu i ziemniakach oraz kwartalny deputat.

Wynagrodzenie w gotówce, po uwzględnieniu zmian wprowadzonych na wniosek Komisji Mieszanej Płac wynosi: dla pracowników I grupy — 400 — 500 zł miesięcznie, dla pracowników II grupy — 500 zł miesięcznie, dla pracowników III grupy — 200 zł miesięcznie, dla pracowników IV grupy — 30 zł dziennie, oraz dla pracowników V grupy od 21 zł do 35 zł dziennie.

Biorąc pod uwagę ustalone ryczałty oraz podaną wysokość wynagrodzenia w gotówce dla wymienionych grup (I—V) wynagrodzenia tych grup nie podlegają opodatkowaniu jako nie osiągające 3.000 zł minimum wolnego od podatku wynagrodzenia miesięcznego.

III. Ryczałty ustalone niniejszym zarządzeniem dotyczą świadczeń w naturze, wydawanych pracownikom *ściśle* w granicach układu zbiorowego pracy za okres od dnia 1 lipca 1946 r. do dnia 31 grudnia 1946 r. W razie stwierdzenia, że świadczenia w naturze, jak również wynagrodzenia w gotówce przekraczają powyższe normy, względnie — jeżeli chodzi o grupę V — przekraczają normy określone w układzie zbiorowym pracy — nie należy stosować ryczałtów ustalonych niniejszych zarządzeniem.

IV. W końcu Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, ze „ordynarią“ w rozumieniu art. 2 ust. 4 dekretu z dnia 18.VIII.1945 r. o podatku od wynagrodzeń, zmienionego dekretem z dnia 12.VI.1946 r. (Dz.U.R. P. Nr 29, poz. 187) oraz Cz. II. pkt. 7 okólnika z dnia 12.VI.1946 r. Nr D.V. 4-7/11/46 w sprawie wprowadzenia w życie noweli do dekretu o podatku od wynagrodzeń oraz w sprawie szacowania wartości pieniężnej świadczeń w naturze, wypłacanych w okresie od 1 lipca 1946 r. do 31 grudnia 1946 r. — są nie tylko „ordynarie“ w znaczeniu ścisłym, t. j. zboże, lecz także te wszystkie świadczenia, jakie pracownik otrzymuje w naturze poza zbożem w granicach norm przewidzianych układem zbiorowym pracy.

Dyrektor Departamentu
Mgr. St. Kołakowski

220

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 3 października 1946 r. L. D. V. 4-4/20/46 (Nr 479).

w sprawie zezwolenia Zakładom Ubezpieczeń na wypłatę sum ubezpieczeniowych, płatnych na wypadek śmierci spadkodawców przed wymiarem podatku spadkowego.

Do

Izb Skarbowych i Urzędów Skarbowych.

Na mocy § 84 rozporządzenia wykonawczego z dnia 25 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 101, poz. 794) obowiązującego na obszarze b. zaboru rosyjskiego i § 57 rozporządzenia wykonawczego z dnia 25 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 101, poz. 796) obowiązującego na obszarze b. zaboru pruskiego — wypłata sum ubezpieczeniowych, płatnych wskutek śmierci spadkodawcy, nastąpić może zasadniczo tylko za uprzednim zezwoleniem właściwej władzy skarbowej lub za okazaniem zaświadczenia stwierdzającego, że suma ubezpieczenia została wciągnięta do podstawy wymiaru podatku spadkowego i że wymierzony podatek uiszczono w zupełności. Ministerstwo Skarbu zezwala Zakładom Ubezpieczenia wszelkiego rodzaju — celem umożliwienia im szybszego uruchomienia części sum ubezpieczeniowych, płatnych na wypadek śmierci spadkodawcy na powyższych obszarach — analogicznie ze stanem prawnym istniejącym na mocy § 28 ces. rozporządzenia z dnia 15 września 1915 r. (austr. Dz. U. P. N. 278) i § 30 rozporządzenia wykon. z dnia 23 grudnia 1915 r. (austr. Dz. U. P. N. 397) — na wypłatę takich sum bez uprzedniego uzyskania osobnego w każdym wypadku zezwolenia właściwej władzy skarbowej pod warunkiem jednakze, że Zakład Ubezpieczenia zatrzyma conajmniej jedną czwartą część sumy ubezpieczeniowej do dyspozycji władz skarbowych na pokrycie podatku spadkowego i że wypłacona łączna suma ubezpieczenia w żadnym wypadku nie przekroczy kwoty 50.000 zł.

Ministerstwo Skarbu wyjątkowo zezwala Pocztowej Kasie Oszczędności na niezatrzymywanie 1/4 części sum ubezpieczeniowych, płatnych na skutek śmierci spadkodawcy w dziale grupowych ubezpieczeń pośmiertnych w tych przypadkach, gdy ubezpieczenie zawarto na sumę nie przewyższającą w żadnym wypadku 30.000 zł. i gdy spadek dziedziczą osoby, wymienione w pozycji 1 taryfy opodatkowania spadków i darowizn do ustawy z dnia 14 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 141), t. j. zstępni i małżonek. Sumy ubezpieczeniowe w dziale grupowych ubezpieczeń pośmiertnych, o ile nie przewyższają w żadnym wypadku 30.000 zł, a przechodzą w spadku na osoby, wymienione w pozycjach 2—5 powołanej taryfy, może P. K. O. wypłacać w granicach kwot rzeczywiście wydatkowanych na koszty pogrzebu, udokumentowane wiarogodnymi rachunkami.

Zakłady ubezpieczenia są obowiązane o kazdej wypłacie dokonanej na podstawie niniejszego zarządzenia natychmiast zawiadomić władzę podatkową właściwą do wymiaru podatku spadkowego i zarazem podać jej imię i nazwisko oraz ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy, jako też osób, na rzecz których wypłata nastąpiła, a to pod rygorem, że w razie niewypełnienia tego obowiązku lub w razie nieusprawiedliwionej zwłoki, wydanie sumy ubezpeczeniowej będzie uważane za dokonane bez zezwolenia, a Zakład Ubezpieczenia poniesie skutki połączone z wydaniem przedmiotów spadkowych bez zezwolenia władzy skarbowej, a za tym odpowiadać będzie za podatek spadkowy, o ile on przypadać będzie od wydanej sumy ubezpieczenia

(art. 27 Przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 391, ustęp trzeci § 32 niem. ustawy o podatku spadkowym z dnia 3 czerwca 1906 r. dz. u. Rzeszy str. 654, w brzmieniu ustępu szóstego art. 48 ustawy z dnia 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 299). O ile chodzi o P. K. O., to winno ono do zawiadomień dołączać rachunki, o których mowa w ustępie poprzednim.

Władzą podatkową właściwą do wymiaru podatku spadkowego w myśl art. 9 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 174) jest urząd skarbowy podług miejsca położenia majątku spadkowego t. j. przy wierzytelnościach z tytułu umów ubezpieczenia, podług siedziby zarządu lub oddziału instytucji ubezpieczeniowej, wypłacającej ubezpieczenie.

Celem przyśpieszenia likwidacji sum ubezpieczeniowych, nie wymienionych w ustępie drugim, zdaniu pierwszym, Ministerstwo Skarbu zarządza, aby urzędy skarbowe właściwe do wymiaru podatku spadkowego załatwiały sprawy, o których mowa zaraz po otrzymaniu zawiadomień.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu uchyla okólnik z dnia 28.VI.1929 r. L. D. V. 5411/7/29 ogłoszony w Dz. Urz. Min. Sk. Nr 21 z r. 1929 pod poz. 227.

Podsekretarz Stanu:

T. Dietrich

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Z MINISTERSTWA SKARBU

KOMUNIKAT

o kradzieży pieczęci urzędowej.

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że pracownikowi Okręgowego Inspektoratu Ochrony Skarbowej w Gdańsku została skradziona pieczęć urzędowa do laku z napisem w otoku „Ochrona Skarbowa 328".

Skradzioną pieczęć niniejszym unieważnia się.

KOMUNIKAT

w sprawie przydzielania wydawnictw Ministerstwa Sprawiedliwości.

Podaje się do wiadomości, że akcja przydzielania przez Ministerstwo Skarbu (Departament I) wydawnictw Ministerstwa Sprawiedliwości, t. j. Kodeksu Karnego, Kodeksu Postępowania Cywilnego i Kodeksu Zobowiązań, zakupionych dla celów służbowych w ilości po 2.000 egzemplarzy każdego z nich, jest na ukończeniu.

Ponieważ Ministerstwo Skarbu posiada jeszcze na składzie pewną ilość wyżej wymienionych wydawnictw, jest skłonne dodatkowo przydzielać omawiane wydawnictwa tym władzom i organom skarbowym, które ich nie otrzymały jeszcze bądź otrzymały w ilości niedostatecznej na umotywowane wnioski, kierowane do Departamentu I (Warszawa, ul. Wileńska 2/4).

W najbliższym czasie Ministerstwo Skarbu (Departament I) przystąpi do rozesłania następnych wydawnictw Ministerstwa Sprawiedliwości t. j. Kodeksu Postępowania Karnego, Prawa Karno - Skarbowego, Prawa Handlowego i Prawa Hipotecznego.

Cena numeru niniejszego zł. 35.— **Prenumerata miesięczna zł. 30—**

Redakcja i Administracja „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu“, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumeratę należy wpłacać na konto czekowe Ministerstwa Skarbu w P.K.O. Nr. 2.000, podając: cel wpłaty (prenumerata Dziennika Urzędowego Min. Skarbu), nazwę instytucji wpłacającej względnie nazwisko i imię wpłacającego, adres oraz miesiąc, którego wpłata dotyczy. Wysyłkę egzemplarzy dokonuje się po otrzymaniu wpłaty.
Ogłoszenia: za 1 milimetr szerokości 1 szpalty zł 6.—

Druk. „AUTOMA“, Warszawa, Wileńska 7.